

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

16/2007

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník IX.

Vyšlo 21. 9. 2007

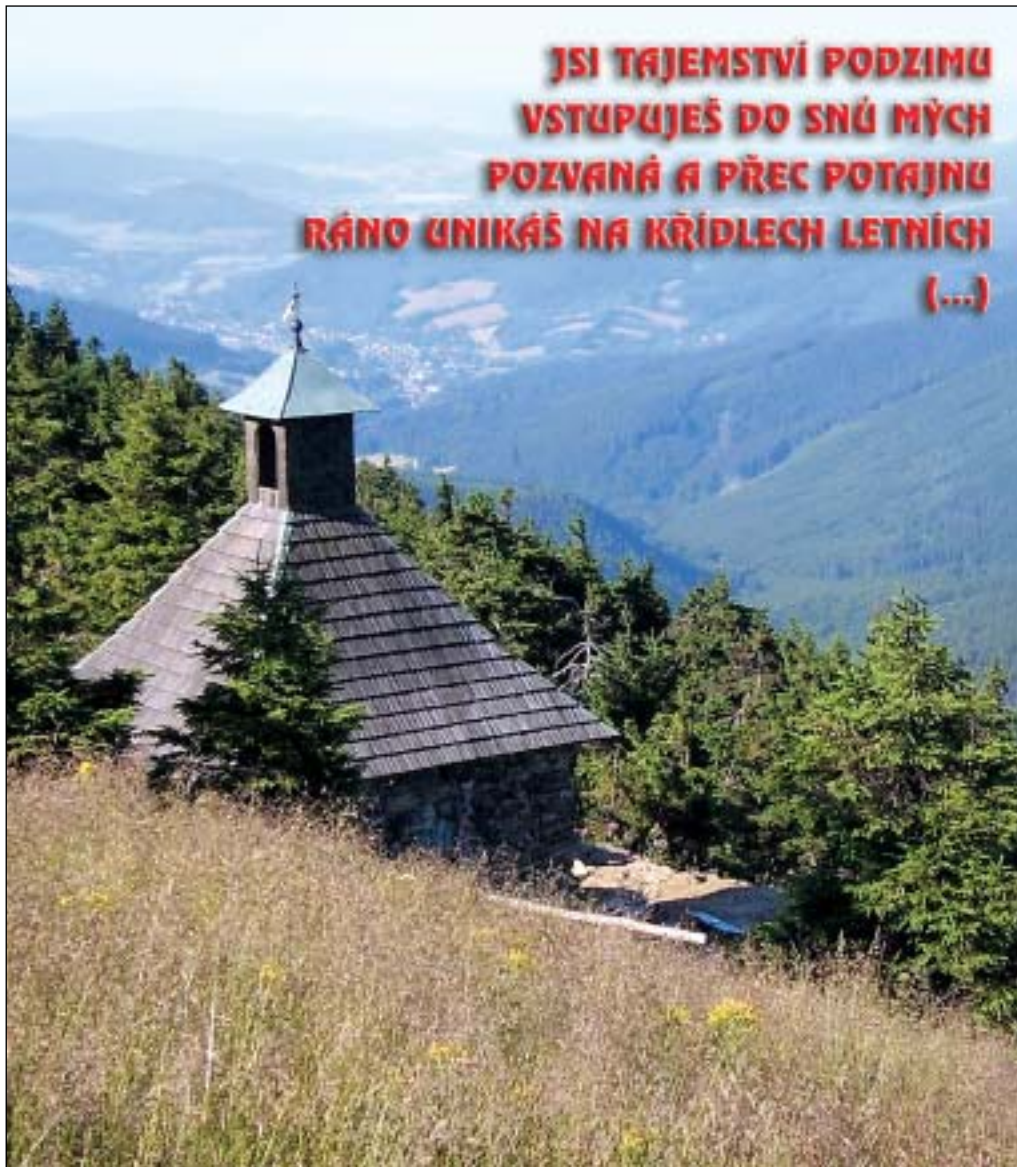
Cena 10 Kč

V areálu bývalé vajíčárny by měl vyrůst Kaufland

Nový policejní rada Tomáš Tuhý zavítal na rýmařovskou radnici

**JSI TAJEMSTVÍ PODZIMU
VSTUPUJEŠ DO SNŮ MÝCH
POZVANÁ A PŘEC POTAJNĚ
RÁNO UNIKÁŠ NA KŘÍDLECH LETNÍCH
(...)**

Vřesová studánka

Foto: Jan Ondryáš

Jak na tom dělají bratři Ebenové - rozhovor s Markem Ebenem

Do konce září mohou návštěvníci knihovny zhlédnout v Galerii U Stromu poznání výstavu Štefana Škapíka

Historie a současnost na fotografiích Bohumila Švédy

Stavba prodejny Textilu na nám. Míru, r. 1962

Prodejna E. Ichy, r. 2007

Aktuálně z města

Pod vajíčkárnou by mělo vyrůst obchodní centrum

Ve čtvrtek 6. září se uskutečnilo mimořádné zasedání Zastupitelstva města Rýmařova. Na programu jednání byl návrh územního plánu města a majetkové záležitosti.

V úvodu jednání představila zastupitelům vedoucí stavebního úřadu MěÚ Rýmařov Iveta Pochylová pomocí dataprojektorové prezentace nový územní plán.

Územní plán je jedním z nejdůležitějších dokumentů města, ve kterém zastupitelé nově vymezují rozvojové oblasti města k výstavbě průmyslových, rekreačních, bytových a dalších zón. Materiál byl dlouhodobě připravován a v průběhu zákonných termínů se k němu vyjadřovaly desítky institucí, organizací a občanů. Na zasedání zastupitelstva města rozhodli zastupitelé o námitkách institucí a občanů a rozhodli také o variantách řešení. Nový územní plán města pokrývá v maximální míře budoucí potřeby města a neměl by nijak omezovat jeho rozvoj.

Zastupitelé schválili pokyny pro zpracování návrhu územního plánu města Rýmařova, včetně stanovení variantních řešení v souladu s ustanovením § 49 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Důležitým bodem jednání zastupitelstva byl také záměr prodeje pozemků na prostranství mezi bývalou vajíčkárnou a Okružní ulicí za účelem výstavby obchodního centra. Zastupitelé se v diskusi zajímali, jaké prodejny či řetězce by na uvedených pozemcích měly být vybudovány. Starosta sdělil, že o pozemky má zájem developer, který připravuje obchodní domy pro tři obchodní řetězce. Jedním z plánovaných obchodních domů by měla být prodejna potravin Kaufland. Developerská firma, která zmiňované pozemky hodlá zakoupit, se zavázala, že rovněž vyřeší zástavní právo banky na budovu bývalé vajíčkárny. Zastupitelé záměr prodeje

parcel schválili.

Zastupitelé dále schválili řešení užívání areálu umělé ledové plochy v Rýmařově v zimní sezóně (od 1. listopadu 2007 do 29. února 2008). Jako nejvhodnější se jeví varianta, podle níž se celý areál kromě strojovny za symbolickou cenu pronajme HC klubu Rýmařov, který areál dosud užíval s podmínkou, že v zimní sezóně bude ze smlouvy vyloučena i samotná ledová plocha. Na provoz zimní sezóny bude uzavřena s Městskými službami obdobná smlouva jako v předchozí zimní sezóně. Nově ale bude v této smlouvě přenesena ztráta zimní sezóny na Městské služby, které budou mít v zimní sezóně na starost úpravu plochy, výběry vstupného a poplatků, úhradu nákladů, údržbu technologie, revize, bezpečnost provozu atd. Technologie výroby ledu zůstane pod správou společnosti celoročně. Veškeré příjmy, které HC klub bude mít z pronájmu areálu zimního stadionu, bude užívat pro svoji potřebu. V tomto roce bude dokončena stavba šaten a WC.

V lednu 2006 uzavřela města Bruntál, Krnov, Rýmařov a Vrbno pod Pradědem s Euroregionem Praděd smlouvu a partnerství a vzájemné spolupráci za účelem realizace projektu „Společnou cestou k rozvoji Euroregionu Praděd“, jehož cílem bylo společně nabízet turistické atraktivitu našeho regionu na mezinárodních trzích a výstavách v České republice a Polsku. Projekt byl úspěšně realizován, a protože všechny zúčastněné strany projevíly vůli v nastolené spolupráci pokračovat, připravil Euroregion Praděd další smlouvu, která na výše uvedené aktivity navazuje. Pro město Rýmařov a region Rýmařovska je tato dohoda výhodná, protože umožňuje prezentovat se v širokém spektru veletrhů za podstatně nižší náklady. Zastupitelstvo města schválilo uzavření dohody o spolupráci s Euroregionem Praděd dle předloženého materiálu.

Z podkladů MěÚ JiKo

Nalezli společnou řeč

Nově ustanovený policejní rada Okresního policejního ředitelství v Bruntále plukovník Mgr. Tomáš Tuhý přijel na pracovní jednání se starostou města Rýmařova Ing. Petrem Kloudou a Milanem Ondrašíkem, vedoucím rýmařovského oddělení policie, aby si vzájemně vyměnili poznatky týkající se problematiky dopravy, kriminality a prevence. Stalo se tak v rámci vzájemné spolupráce mezi Policií České republiky a pověřenými obcemi bývalého okresu Bruntál.

Policejní rada konstatoval, že rýmařovské obvodní oddělení dosahuje opakovaně dobrých výsledků. Se starostou se dohodli na vzájemné pomoci, která bude spočívat nejen v pravidelném předávání informací na bezpečnostních radách, ale zejména v důslednějším a aktivnějším zajištění bezpečnosti občanů města. Prioritou policie budou častější dopravní kontroly a výrazné posílení dopravní policie v okrese. Společně se starosty měst a obcí by měly být vytipovány kritické úseky v dopravě, které dnes ob-

ce i policisty nejvíce tíží. Z jednání jednoznačně vyplynulo, že hlídek bude kolem silnic stále víc. Razantní změny chystají dopravní policisté k 1. lednu 2008. Schengenská dohoda otevře k tomuto datu hranice, a tak hodlají strážci pořádku posílit hlídky nejen pro silnice prvních tříd, ale i pro komunikace druhých a třetích tříd. „Spolupracovat budeme rovněž s městskými policisty z okresu. Důležitým krokem je koordinace služeb. Jsem rád, že jsme našli s představiteli obcí a měst společnou řeč,“ vyjádřil přesvědčení okresní policejní ředitel Tomáš Tuhý a potvrdil, že integrovaný záchranný systém nebude odsunut do pozadí.

„Především bych velmi přivítal, kdyby státní policie výrazně posílila hlídky v ulicích měst a pokračovala v dobré spolupráci s městskou policií,“ konstatoval starosta Petr Klouda.

„Oblast Rýmařovska je značně rozsáhlá a s tím je spojena i absence policistů,“ připustil policejní rada Tuhý, ale podotkl, že k posílení policejních oddělení

dopomůže personální reorganizace policejních složek. Policejní ředitel znovu zopakoval, že prioritou policejní práce pro nejbližší období bude zviditelnění policie v terénu a především zkvalitnění komunikace mezi policií a občany a prevence mezi dětmi a mládeží. Policisté sází na takzvaný systém Community policing. Systém se zabývá následky, které kriminalita způsobuje, vzniklými škodami a potenciálními hrozbami.

Moderním prvkem v zajištění bezpečnosti občanů a ochrany

majetku je kamerový systém. „Město Rýmařov podalo žádost o dotaci na zavedení kamerového systému, ale nebylo úspěšné. Přitom po plánované rekonstrukci náměstí, kde budou umístěny nové urbanistické prvky a výsadba, se město bez zavedení kamerového systému neobejde,“ podotkl starosta Klouda. Policejní ředitel přislíbil, že se touto záležitostí bude zabývat a dle svých možností dopomůže k zavedení kamerového systému ve městě v rámci projektu Partnerství. JiKo, Kaj

Zpravodajský servis ve zkratce

Nástěnný kalendář Jeseníky 2008

Představujeme vám exkluzivní nástěnný kalendář Jeseníky 2008, který vznikl spoluprací měst a obcí v Jeseníkách, na obou stranách krajské hranice. Veškerý zisk z prodeje těchto kalendářů půjde zpět do nových projektů a akcí na podporu rozvoje Jeseníků.

Fotografie pochází z dílen předních jeseníckých fotografů. Jejich autory jsou Ivo Netopil, Petr Pavlíček, Marcel Šos a další. Mimo nádherné záběry nabízí kalendář Jeseníky 2008 také tipy na

výlety a putování po jeseníckých horách. Na zadní straně kalendáře najdete popis běžeckých, pěších i cyklistických tras, které vás zavedou na ta nejkrásnější místa. Popis je doplněn podrobnou mapkou a grafem převýšení dané trasy. Informace jsou v pěti jazykových mutacích (české, anglické, německé, polské a ruské). Nástěnný kalendář Jeseníky 2008 je báječným dárkem pro vaši ro-

dinu, přátele, obchodní partnery nebo kolegy v českých i zahraničních pobočkách. Pomozte rozvíjet Jeseníky darováním exkluzivního kalendáře a současně pozváním všech obdarovaných do našich krásných hor.

Vy sami tak nyní můžete nákupem kalendáře přispět k rozvoji Jeseníků. Nejedná se totiž pouze o reklamní předmět, ale o unikátní projekt spojující originální

prezentaci Jeseníků a neotřelý způsob získávání finančních prostředků k propagačním účelům. Na webových stránkách www.kalendarjeseniky.cz najdete grafické náhledy kalendáře, jednoduchý objednávkový formulář pro jednotlivce i firmy a podrobnosti týkající se spolupráce obcí v Jeseníkách. Součástí webových stránek www.rymarovsky.cz je mimo jiné podrobný přehled akcí na Rýmařovsku do konce roku 2007.

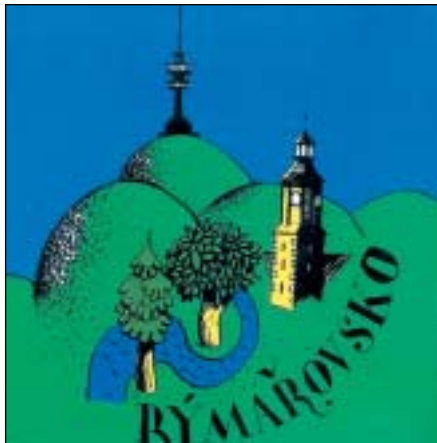
Rýmařovsko, o. p. s.

Fota: zdroj www.jeseniky.com

Projektová příprava MAS Rýmařovsko

Po úspěšném období let 2004-2006, kdy bylo podpořeno 24 projektů v celkové hodnotě cca 10 mil. Kč, se připravuje Místní akční skupina Rýmařovsko, o. p. s., na čerpání finančních prostředků z Evropské unie pro roky 2007-2013. Jedním z hlavních předpokladů získání finančních prostředků z dotačního

Programu rozvoje venkova v rámci iniciativy Leader+ je zpracování Strategického plánu MAS Rýmařovsko.

Struktura plánu je v podstatě pevně daná a MAS by v rámci něj měla prokázat schopnost zastupovat region (vyvážené složení jednotlivých partnerů - obcí, podnikatelů, spolků), představit postupy pro administraci svěřených dotačních prostředků, schopnosti je přidělovat v rámci celého regionu na smysluplné rozvojové projekty a samozřejmě rovněž zajistit kontrolu vynaložených prostředků.

Jsou vytvořeny následující oblasti podpory:

1. Tradiční podnikání v podhorských vesnicích

- Příjemci - podnikatelské subjekty
- Podpora - řemesla, drobná výroba, případně vybrané služby

2. Trvale udržitelný rozvoj venkova, životní prostředí

- Příjemci - obce a místní neziskové organizace, spolky

- Podpora - investice směřující na volnočasové, sportovní, kulturní, tradiční, společenské aktivity

3. Cestovní ruch (všechny subjekty, primárně neziskové projekty)

- Příjemci - obce, místní neziskové organizace, podnikatelské subjekty

- Podpora - propagace regionu
 - doprovodná, podpůrná infrastruktura, společné projekty v oblasti cestovního ruchu
 - agroturistika (s výjimkou ubytování a stravování)

Zda v těchto oblastech najdeme vhodné projekty, které budeme moci financovat, je otázka pro širokou veřejnost. Své náměty pro možné projekty můžete zasílat na pecha@rymarov.cz nebo podat telefonicky na číslo 554 254 309.

Opravy místních komunikací v letošním roce

V letošním roce připravilo město Rýmařov další část místních komunikací pro opravy živičných povrchů. Navrženo bylo šest úseků na území města a v místní části Janovice v celkové délce 3660 m. Opravy provedla firma Kareta, s. r. o., Bruntál vzešlá z výběrového řízení.

Opravy se týkaly komunikací na Palackého ulici (od křižovatky ulic Palackého a Národní po automyčku), souběžně zde Městské

služby Rýmařov provedly rekonstrukci chodníků. Dále místní komunikace na ulici Na Stráni, na Slunečné ulici, v Janušově u odbočky z Opavské ulice, v Janovicích na Hraniční ulici u druhé odbočky z Opavské ulice. Termín dokončení oprav byl 31. srpna 2007. Město Rýmařov vyčlenilo na tuto akci ze svého rozpočtu cca 1 milion Kč.

Mimo výše uvedených větších oprav probí-

hají ve městě lokální opravy vozovek dle schváleného harmonogramu prací, které provádějí v průběhu roku Městské služby Rýmařov, s. r. o. Ty zajistily také vybudování asfaltového povrchu a dokončení hřiště na skateboarding na Palackého ulici v Rýmařově v hodnotě 170 tisíc Kč.

Hana Pavlásková

Fota: webové stránky města Rýmařova

Záříjové vítání

Šel jsem si k dětem pro rozumy, ledacos z ráje ještě umí. (Fr. Halas)

Je poslední letní sobota odpoledne. K budově ZUŠ na Divadelní ulici se sjíždějí kočárky a v nich nejmladší rýmařovští občané - pěkně zdravé děti. Slavnostně oblečení rodiče, babičky, dědečkové a celé rodiny. Fotoaparáty a kamery jsou přichystány.

Slavnostní vítání dětí a jejich zápis do pamětní knihy města, kulturní program, slavnostní projev, vystoupení starosty města, to vše bylo obsahem svátečního obřadu.

Rodina bez dítěte je zvon bez srdce, tak praví české přísloví. Přivést na svět dítě - malou, bezbrannou, zcela

na nás závislou, a přece tak dokonale bytost - je jedním z lidských privilegií. Je to však i celoživotní závazek a poslání. A dítě potřebuje především lásku. To si všichni přítomní silně uvědomovali.

Pozváno bylo 18 dětí, z toho sedm bylo dívenek a 11 klučíků. Přejeme si, aby všechny vyrůstaly ve zdravé a silné osobnosti a dělaly všem jenom radost.

Takže: Vítejte, malí Rýmařované! Marečku, Tomášku, Nelinko, Jiřinko, Nikolko, Karolínko, Dominiko, Ondrášku... Si

Foto: Fotoateliér Drexler

Štafeta

Znamé osobnosti se ptají známých či něčím pozoruhodných osobností na to, co je zajímavá a co by mohlo zajímat i čtenáře. Společně s otázkami předávají pomyslný štafetový kolík, který zavazuje dotazovanou osobnost oslovit s podobnými či úplně jinými otázkami dalšího zajímavého člověka.

Zdeňka Kosíková se ptá Hany Čalové

Proč jsem si ji vybrala?

Kamarádku Hanku Čalovou z Rýmařova jsem si vybrala proto, že je upřímná, spolehlivá, dokáže člověka podržet a vždy splní to, co slíbí, na 100 %.

Myslíš, že máš nyní vedle sebe

toho pravého muže a proč?

Věřím tomu, protože láska hory přenáší a v mém případě to tak prostě je.

Kdo to má podle tebe v životě lehčí? Žena, nebo muž a z jakého důvodu?

Určitě žena, ale krásná a chytrá, která dokáže plně využít svých ženských zbraní. To potom muži skáčou, jak ona píská.

Každá matka má obavy o své děti, byť dospělé. Tvoje dcera jezdí sama na motorce a chce řídit kamion. Co ty na to?

Moje dcera se vždy ráda lišila. Od 10 let hraje na bubny, vždy měla víc kamarádů než kamarádek. Ve vztahu k motorkám a autům jako takovým říká, že je „dcerou svého otce“.

Začínáš pracovat jako realitní makléřka. Je to podle mého názoru velká džungle a přežije ten krvelačnější a bezohlednější.

Máš taktiku, jak se svojí férovostí přežít?

Mám, ale je to tajné, kolegově by mi ji ukradli.

Máš stále super figuru, jak se udržuješ v kondici?

Děkuji za poklonu, pomáhá mi kosmetika s aloe a taky pohyb, když sháním nemovitosti k prodeji.

Žiješ již mnoho let v Rýmařově, kde myslíš, že to pro lidi funguje lépe? V Břidličné, nebo v Rýmařově? A nebo pomalu „zdechá pes“ v obou městech současně?

Podle mě jsou problémy všude, ale záleží na lidech, jestli toho psa nechají zdechnout.

Vizitka:

Nej jídlo: jakékoliv, které uvaří můj partner.

Nej pití: borůvkový likér od Zdenky Kosíkové.

Nej politik: bývalý prezident

Václav Havel.

Nej parfém: není pro mě důležitý, co mi voní, to vyzkouším.

Nej film: Poslední rytíř.

Příště: Hana Čalová se bude ptát Evženie Resnerové.

Zdravotnictví

Podhorská nemocnice se zúčastnila Veletrhu zdraví

Podhorská nemocnice se zúčastnila Veletrhu zdraví a sociálních služeb, který pořádalo město Bruntál, Zdravotní ústav Ostrava a Klub Za starý Bruntál. Třetí ročník oblíbené akce proběhl 15. září od 9 do 14 hodin v Kulturním středisku v Bruntále. Nemocnice se prezentovala podruhé.

„Zatímco vloni nemocnice představila převážně rýmařovské provozy a především balneoprovoz a pracoviště léčby bolesti, letos jsme měli k dispozici fotodokumentaci k nově zrekonstruovaným provozům chirurgického

pavilonu, včetně jednotky ARO a operačních sálů. Návštěvníci však měli příležitost vidět na fotografiích i další pracoviště nemocnice,“ řekla manažerka marketingu Marcela Matušů.

Nemocnice si připravila pro návštěvníky malý dárek. Dostali novou informační brožuru o nemocnici, kterou zdravotnické zařízení připravilo teprve nedávno a která slouží klientům jako praktická pomůcka a průvodce. Je v ní řada cenných informací o jednotlivých odděleních a také důležité kon-

takty a telefonní čísla.

Veletrhu zdraví se zúčastnila specialista na léčbu chronických ran Miroslava Sedláková. „Lidé se mohli seznámit s moderními výrobky, které se používají k léčbě ran na naší chirurgické ambulanci. Zájemci se mohli v této oblasti poradit a získat přehled o materiálech, které zlepšují prostředí v ráně a urychlují její hojení,“ doplnila Marcela Matušů. Na akci se prezentovala také Transfúzní služba, a. s.

Simona Součková, tisková mluvčí

Novinka v léčení obezity - liposukce bez modřin a bolesti

Privátní rehabilitační středisko v Rýmařově jako jedno z mála pracovišť v republice nabízí svě-

tovou novinku v redukcii podkožního tuku neinvazivní přístrojovou metodou zvanou Ultra

Foto: archiv rehabilitace MUDr. Petra Doláka

Contour. Zákrok se provádí ambulantně, je bezbolestný a trvá asi 60 minut. V první fázi dochází k rozbití podkožních tukových buněk vysokým účinným ultrazvukem a ve druhé fázi je ultrazvukovou drenáží uvolněný tuk transportován přes mízní a cévní systém do jater, kde je přirozeně zmetabolizován. V játrech nezpůsobí jednotlivý zákrok větš

zátěž než například mastný oběd. V průměru se provádí 6 sezení s přestávkou 7-10 dnů s úbytkem 5-8 obvodových centimetrů. Záleží na zvolené partii (břicho, boky, stehna). Doporučený věk je 20-60 let s BMI indexem 25-35. Základní kontraindikace jsou těhotenství, kojení, poruchy jater a ledvin. Ze zákroku nevyplývají zvláštní omezení, je nutný zvýšený příjem tekutin a omezení tuku ve stravě.

Další nabídkou v oblasti estetické medicíny je zcela unikátní biostimulační přístrojová technologie zvaná New Life, již rozšířená v Evropě, u nás teprve začínající, sloužící k formování celé postavy dle přání pacienta se specifickými programy na jednotlivé oblasti těla. Mezi nejvíce žádané patří posilování oslabených a ochablých svalů končetin. V kombinaci

se zeštíhlovacími programy (lymfodrenáží, konturováním) lze dosáhnout rovněž úbytku nadměrného podkožního tuku jako doplněk k Ultra Contouru, ale i samostatně s vymodelováním břicha a boků, hýždí a steh. Dále nabízíme programy k formování a zpevnění poprsí, ke zlepšení napětí a pružnosti pokožky s liftinkem obličeje a krku s eliminací vrásek za pomoci „kouzelných“ elektrických rukavic, různé druhy elektromasáže na některé gynekologické poruchy, bolestivé zádové syndromy aj. Více informací na www.beneficiium.cz. Informace o léčbě a objednání na Privátním rehabilitačním středisku na Hornoměstské ulici 67 v Rýmařově. (Telefon: 554 230 582, mobil: 724 471 703; 603 839 090.)

MUDr. Petr Dolák

Školství

Prima připravila novinky ve výuce

Letošní školní rok začal na SSOŠ Prima, s. r. o., v Rýmařově netradičně. Zahájení neproběhlo v sále ZUŠ v Rýmařově, ale přímo v budově školy, kde byli studenti seznámeni s novinkami a novými učiteli přímo ve třídách.

Slavnostně byli přivítáni studenti 1. ročníku oboru Management a turismus, kterých přijelo jedenadvacet z celé Moravy. Přivítal je ředitel školy Mgr. Pavel Nehera, vedoucí vychovatelka Domova mládeže Ludmila Axmanová a studentka 2. ročníku Martina Nováková. Seznámili je nejen se školou a Domovem mládeže, kde většina z nich bude celé čtyři roky pobývat, ale také s městem Rýmařov.

Ve školním roce 2007/2008 bude na SSOŠ Prima, s. r. o., Rýmařov studovat ve studijních oborech Veřejnosprávní činnost a Management a turismus celkem 202 žáků včetně dálkového studia, a to v deseti třídách. Do školy nastoupili noví učitelé i řada

externích pedagogů. Vedení školy připravuje pro žáky devátých tříd nový studijní obor zaměřený na techniku, který hodlá otevřít ve školním roce 2008/2009, a postupně utlumuje studijní obor Veřejnosprávní činnost, o který již není velký zájem.

V příštím školním roce bude také věnována větší pozornost praxi studentů, která je pro ně velmi důležitá. Část praxe budou studenti oboru Management a turismus vykonávat v cestovní agentuře CEKA, která je součástí školy a na kterou si již rýmařovští občané pomalu zvykají. Studenti pod vedením vedoucí agentury Hany Čoupkové vydali v minulém roce řadu propagačních materiálů, z nichž některé slouží propagaci školy, např. Pexeso, díky němuž se žáci mohou názorně seznámit se školou. Také materiál o obci Ryžoviště, vydaný ve spolupráci s tamním obecním úřadem, stojí za pozornost. Další projekty se budou zpracovávat během školního roku a CEKA hodlá navázat spolupráci

s dalšími obecními úřady a organizacemi. Studenti, kteří zde vykonávají praxi, mají práci ztíženou o to, že musí naši oblast teprve poznávat a seznamovat se s ní. Většina je posléze dobrými propagátory města i Jeseníků.

V novém školním roce budou studovat na SSOŠ Prima žáci ze všech čtyř moravských krajů. Nejvíce studentů pochází z našeho kraje, přijeli však i ze vzdálených míst, např. z Hodonína, Hulína, Holešova, Luhačovic, Petřvaldu, Ostravy, také z okolních bývalých okresních měst, např. ze Zábřehu, Šumperku, Prostějova, Přerova, Opavy, Jeseníku, Hranic, Kojetína, Litovle, Javorníku a dalších. Z našeho okresu pak přijeli studovat žáci z Bruntálu, Vrba pod Pradědem, Moravského Berouna, Osoblahy, Horního Benešova a dalších míst. Zastoupeno je tedy asi 40 různých měst a obcí. Doufáme, že se studentům naše město bude líbit a že zde najdou nové přátele. *Ředitelství školy*

Úsměvně

Čichám, čichám člověčinu...

Máme dvě oči, abychom lépe viděli, dvě uši, abychom lépe slyšeli, ale jen jeden jazyk, to abychom zbytečně nemluvili, a taky jeden nos, abychom ho do něčeho nestrkali. Ale nemít čich, coby zvláštní smyslovou vadu, nám může způsobit značné potíže. Neucítíme unikající plyn, kouř, kvalitu vína, nepoznáme, zda koušeme do jablka či fepy. Bez vůně by byl poži-

tek z dobrého jídla slabší. (Zase by se snadněji hublo.) Britští vědci tvrdí, že i spermie cítí.

Co všechno může vonět? Ráno otevřete okno - ranní svěží vzduch, kuchyní už voní čerstvá káva, na stole květiny, v koupelně vůně čistoty, oblíbeného parfému, vypraného prádla. Vůně prosluněného lesa, pořezaného dřeva, paska se sedmibarevným kvítím,

ovoce, koření, léčivé bylinky, vánoční stromek i cukroví, smažená cibulka, grilovaná dobrota...

I čerstvě porytá zahrádka, tedy hlína, voní, posekaná tráva, pryskyřice, lípa a jasmín a jahody a ... Víte, jak dlouhý by mohl být výčet?

Vůně zdravého a čistého dítěte lahodí ženám i mužům.

Moderní věda nabízí unikátní možnost vývoje „dokonalých vů-

ni“. Realitní agenti někdy parfémují interiéry domů, nejvíce prý zabírá slabá vůně domácího pečiva. Supermarkety šíří vůni máty, vanilky nebo třešně rovnou za pomoci klimatizace.

Dá se říci, že vůně je jenom krásná. Les voní po houbách právě v těchto dnech.

Jediné se nám nelíbí. Když někomu nevoní práce. *Si*

Připomínáme si

70. výročí úmrtí Tomáše Garrigua Masaryka

Čtrnáctého září jsme si připomenuli sedmdesát let od smrti prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Tomáš Garrigue Masaryk se narodil 7. března 1850 v Hodoníně a zemřel 14. září 1937 v Lánech. Byl prvním československým prezidentem, vědcem, filozofem, pedagogem, politikem a žurnalistou. Masaryk se narodil v chudé rodině. Po absolvování české školy a reálky v Hustopečích chvíli praktiko-

yorského podnikatele. 10. srpna 1877 byli zasnoubeni. Získání docentury z filozofie pozdrželo sňatek do 15. března 1878. Po celou dobu studia byl Masaryk literárně činný, napsal mnoho studií a odborných statí. V letech 1879 až 1880 se stal otcem Alice a Herberta. Po rozdělení Univerzity Karlo-Ferdinandovy na českou a německou část přijel Masaryk do Prahy, aby zde přednášel. V českém prostředí si vytvořil mnoho odpůrců svým kontroverzním přístupem ke studentům a vykládanému tématu a názory na katolickou církev. Masaryk z protestantských pozic kritizoval některé vlastnosti církve. Viděl nutnost náboženství pro moderní společnost, ale požadoval po katolictví radikální reformu. Masaryk přijel do Prahy jako uznávaný filosof a získal si mnoho přátel mezi svými studenty a později i v okruhu lidí kolem revue Athenaeum, kterou sám založil.

Spor o pravost rukopisu Královédvorského a Zelenohorského se stal celonárodní aférou. Masaryk se postavil za jejich nepravost a pro velkou část nacionalistů byl vlastizrádcem. Začal pracovat na poli politiky. Zde našel spolupracovníky v Josefu Kaizlovi a Karlu Kramářovi a formuloval nový politický směr, který prosazoval „přesné vědecké poznávání věcí proti romantické fantastice“ - realismus. Revue „Čas“ se stala tribunou realistů, v níž předávali své názory a postoje poměrně úzkému okruhu veřej-

nosti. Koncem roku 1890 byli přijati do mladočeské strany, na jaře 1891 získali mandáty do říšské rady (celorakouského parlamentu) a v prosinci 1891 byl Masaryk zvolen do zemského sněmu. Později svou další politickou kariéru přerušil. Jednou z příčin byla skutečnost, že se mu rodina rozrostla o další dvě děti - Jana a Olgu. I nadále byl literárně činný. Napsal mnoho studií i vědeckých statí, inicioval vznik Ottova slovníku naučného a také psal články do odborných časopisů, jako byly „Naše doba“, nebo do novin „Čas“, na jejichž vzniku se aktivně podílel. Masaryk na Čechách odsuzoval omezený rozhled a okruh zájmů. Příčil se mu český naci-

onalismus, který vycházel jen ze slepé nenávisťi ke všemu německému, a nedobře nesl rozrůstající se antisemitismus. Jeho aktivita v roce 1899, kdy se zasazoval o obnovení procesu s židem Hilsnerem, který byl odsouzen za rituální vraždu mladé Češky, to ostatně dokázala. Masaryk byl hluboce věřící člověk, přesto uvítal vznik Volné myšlenky, kterou vnímal především jako antiklerikální hnutí.

Za první světové války Masaryk zaujal stanovisko nezávislosti českého národa a jeho vystoupení ze svazku Rakouska-Uherska. Ve své knize „Nová Evropa: Stanovisko slovenské“ ospravedlňuje boj proti monarchii, nutnost lepšího státoprávního uspořádání ve východní Evropě a dokonce předjímá i některé aspekty budoucí spolupráce mezi státy Evropy, eventuálně i ve formě federace demokratických států.

K dosažení politické samostatnosti bylo nezbytné zviditelnit český národ a přesvědčit státníky velmocí o potřebnosti a užitečnosti samostatného českého státu. Nejprve odešel do Ženevy. Později spolu s Benešem odjeli do Francie, kde se k nim připojil Milan Rastislav Štefánik. V září 1915 odjel Masaryk do Londýna a situaci ve Francii světlil Benešovi. Po únorové revoluci přesídlil do Ruska, kde dal podnět k sestavení samostatných legií z českých a slovenských přeběhlíků a zajatců. Když do války vstoupily USA, vydal se přes Dálný Východ do Spojených států, aby zde působil na prezidenta Wilsona, který do té doby po válce hodlal zachovat rakouskou monarchii, byť národně svobodnou. V Americe zorganizoval velkou přesvědčovací kampaň mezi americkými Čechy a Slováků na podporu samostatného státu. Československo bylo uznáno za samostatný stát a Masaryk byl 14. listopadu 1918 zvolen prvním prezidentem. 24. května 1934 jím byl zvolen počtvrté a naposledy i přes špatný zdravotní stav. 14. prosince 1935 abdikoval ze zdravotních důvodů a zůstal na zámku v Lánech. Když „tatíček Masaryk“ zemřel, pro jeho obdivovatele zemřel symbol morální velikosti a velké autority. Jeho heslo bylo: „Nebát se a nekrást.“

Masaryk byl označen za „prezidenta Osoboditele“ a ještě za jeho života byl přijat zákon „Masaryk se zasloužil o stát“, známý též jako Lex Masaryk. Masarykova osoba bývá spojována pouze s obdobím první republiky, ačkoli značnou část svého díla vykonal již před ní.

zdroj: www.panovnici.cz

val v hodonínské škole a posléze se učil zámečnickem ve Vídni. Obou činností zanechal a nastoupil jako podučitel hustopečské reálky a začal se připravovat k studiu na gymnáziu. Jeho nepřilíh majetní rodiče (otec pracoval jako čeledín a posléze dráb, matka jako kucharka v panských službách) ho nemohli na studiích vydržovat. Proto se od 15 let živil sám jako domácí učitel dětí bohatých rodičů. Po maturitě ve Vídni začal studovat filozofickou fakultu.

Během studia se seznámil s Franzem Brentanem a rodinou Rudolfa Schlessingra, jehož syna vyučoval. Na prázdninové cestě s mladým Schlessingrem, už po absoltoriu, se seznámil s Charlottou Garrigue, dcerou new-

Osadní výbory informují

Ohlédnutí za knedlíkiádou

Osadní výbor Ondřejov děkuje sponzorovi DKS, s. r. o., panu Josefu Strakovi z Prahy, rodákovi z Ondřejova, který nám přispěl dárky do tomboly na akci Letní podvečer se soutěží v pojídání knedlíků.

Anežka Továrková, osadní výbor Ondřejov

Jak se žije v Rýmařově ...

psům

V den svátku sv. Františka z Assisi (4. října), křesťanského světce proslulého mimo jiné kladným vztahem ke zvířatům, se slaví i Mezinárodní den ochrany zvířat. Je to příležitost věnovat pozornost vztahu člověka k ostatním živým tvorům, zvláště k těm, s nimiž žijeme v nejtěsnějším soužití. Pomineme-li nejrůznější synantropní živočichy, o jejichž blízkost zase tolik nestojíme, dostaneme se ke kategorii tzv. domácích mazlíčků. Tím nejznámějším, nejčastějším a nejstarobylším je pes.

„Pejskaření“ patří k nejoblíbenějším koníčkům civilizované společnosti. Pro někoho pes znamená milého společníka, pro dalšího spolehlivého hlídače nebo pomocníka při práci, pro jiného módní doplněk či kompenzaci vlastního pocitu méněcennosti. O dvojakosti lidského přístupu ke psům svědčí pořekadlo Pes - nejlepší přítel člověka, ale i fakt, že zákon definuje psa jako věc.

Vlastnit psa znamená kromě jiného zodpovědnost a povinnost. Některé z nich, jako je slušné zacházení se psem, péče o jeho zdraví či adekvátní výcvik ponechává česká společnost na starost morálce, jiné však přesně vymezuje a vyžaduje. Tak jsou například přesně dána pravidla pohybu psa po ulicích a veřejných prostranstvích. V Rýmařově o nich hovoří vyhláška č. 10/2005, o udržování čistoty ulic, veřejných prostranství, veřejné zeleně a o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na území města Rýmařova (celá vyhláška je přístupná na webových stránkách města czech.rymarov.cz). Článek 2 této vyhlášky říká, že pes se musí po městě pohybovat vždy v doprovodu člověka, a to v městské památkové zóně a parcích na vodítku a s náhubkem, na ostatních veřejných prostranstvích na vodítku nebo s náhubkem a ve vzdálenosti max. 15 metrů od zodpovědné osoby. Na dětská hřiště, pískoviště, veřejná sportoviště, do areálu nemocnice, hřbitova a vodních nádrží Edrovice a Harrachov nesmí pes vůbec vkročit. (Přílohou této vyhlášky je mapa, která barevně vyznačuje všechna zmíněná území.)

Pravidla pohybu psa po městě definuje městská vyhláška, pravidla jeho pohybu mimo město, konkrétně v honitbě, která v případě Rýmařova začíná bezprostředně za hranici města, zmiňuje zákon 449/2001 Sb., o myslivosti. Ten uvádí ve stanovách oprávnění myslivecké stráže, že smí „*usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební. (...) Myslivecká stráž, která usmrtila psa (...), je povinna o tom neprodleně informovat jeho vlastníka, pokud je*

známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit.“

Právo vlastnit psa na území města Rýmařova a v jeho místních částech je zpoplatněno. Výši místních poplatků uvádí vyhláška č. 11/2005, o místních poplatcích, která obsahuje také výčet případů, kdy je majitel psa od poplatku osvobozen (nevidomí, s těžkým zdravotním postižením, cvičitelé psů, majitelé služebních a záchranářských psů, myslivci nebo hasiči) či platí sníženou částku (osoby pobírající invalidní, starobní, vdovecký či vdovský důchod). Nejvyšší částku platí chovatelé, kteří žijí v bytových domech v Rýmařově a mají více psů - za jednoho psa platí 840 Kč ročně a za každého dalšího 1500 Kč ročně. Výše poplatku se přitom řídí místem trvalého pobytu majitele psa, takže obyvatel bytu v panelovém domě platí nejvyšší sazbu i přesto, že svého psa chová na zahradě. (Plné znění vyhlášky i s tabulkou poplatků lze najít na webových stránkách města.) Finanční odbor MěÚ Rýmařov eviduje 693 majitelů psů (někteří ovšem vlastní více psů a ne všichni držitelé psů své svěřence úřadu nahlásí, takže toto číslo neodpovídá skutečnému počtu psů žijících na území Rýmařova). Za loňský rok vybral finanční odbor od registrovaných majitelů psů cca 167 tisíc Kč, které putovaly do městského rozpočtu.

K povinnostem majitelů psů patří kromě jiného i udržování čistoty veřejných prostranství, tedy sbírání psích exkrementů. V české společnosti však tato hygienická zásada příliš zakořeněna není, městské parky i menší travnaté plochy jsou stále plné anonymních bobků a nemění na tom příliš ani umístování „psích“ popelnic či přidělování sáčků - ty dostávají rýmařovští majitelé psů na finančním odboru MěÚ při hotovostní platbě poplatku za psa.

Další povinností danou zákonem je pravidelné očkování psů proti vzteklině. Vzteklinu ovšem není jediným vážným onemocněním, které může psy, potažmo jejich chovatele postihnout. Stejně závažnými chorobami jsou psinka, parvoviroza, virová hepatitida, leptospiróza, Lymská borelióza či tetanus ad. Veterináři v současnosti nabízejí několik typů kombinovaných vakcín, které mohou při pravidelném očkování psa i jeho okolí ochránit. Veterinární ambulance, zajišťující zdravotní péči o psy a další domácí zvířata, jsou v Rýmařově dvě, obě jsou otevřeny každý všední den odpoledne, jedna z nich nabízí pohotovostní službu (telefonní číslo je uvedeno na dveřích ambulance). Kromě toho mají majitelé psů v Rýmařově k dispozici několik specializovaných prodejen s krmivem a dalšími chovatelskými potřebami. Ve městě a jeho blízkém okolí fungují také dva kynologické kluby, jeden ve Staré Vsi (založen 1998, předseda Pavel Chaloupek, www.zko-staraves.estranky.cz), druhý v Rýmařově (za-

ložen 1948). Jeho předseda Jiří Koudela (kontakt: 605 542 563) vede v Dobřečově Psí školu, která nabízí výcvik psů ke sportovním i záchranářským účelům, ale i převýchovu nevhodného chování psů.

Soužití psů a lidí ve městě má své kladné i záporné stránky. Situace čtyřnohých miláčků se jeví jinak chovatelům, jinak myslivcům nebo městským strážníkům, jinak veterinářům či ochráncům zvířat. Jak vypadá v očích samotných psů, se dozvíme těžko. Můžeme snad alespoň srovnat několik typů jejich životních stylů.

Ťapka (7 let), čistokrevná hladkosrstá jezevčice pocházející ze Světlé Hory, žije s majiteli v třípokojovém bytě v panelovém domě v centru Rýmařova (majitelka pobírá invalidní důchod, takže platí snížený místní poplatek 180 Kč ročně). V předsíni má Ťapka podomácku vyrobenou boudičku, ale nejráději spává v manželské posteli v ložnici. K odpočinku si může vybrat ještě křeslo v předsíni nebo gauč v obývacím pokoji. Je to zkrátka člen rodiny.

Čtyřikrát denně jde na procházku a údajně si podle ní lze nařadit hodinky. Ráno si ráda pospí, na první venčení vyrazí v devět. Další patnáctiminutová procházka následuje ve dvě, třetí v šest a poslední mezi devátou a desátou večer. Majitelé po ní během procházky vřdycy uklízejí a využívají k tomu mimo jiné sáčky, které jim přiděluje městský úřad. Ťapka chodí svůj obvyklý okruh v blízkosti sídliště, kde bydlí, vždy na vodítku. Několikrát týdně ji páníčci vyvezou proběhnout na louku za městem.

Většinu svého času fenka tráví ve společnosti svých lidí, kteří ji opouštějí jen v nejnужnějších případech a ne déle než na tři hodiny. Na delší cesty berou Ťapku s sebou, což při její skladnosti není problém. Kvůli své drobné tělesné konstituci a choulostivosti se na podzim obléká do pleteného roláku a v zimě do šustákového oblečku s kožíškem. Když mrzne, pánečky jí namažou tlapky speciální masťou. Ťapka prý bytostně nesnáší vodu, takže když prší, nikdo ji na procházku nedostane.

Ve stravě Ťapky převažují kvalitní granule, doplněné dvakrát týdně o syrové hovězí a vařené kuřecí maso. Miluje ovšem i sladká jablka a psí pamlsky.

Ťapka není vycvičená, na zavolání přiběhne, ale povely sedni, lehni, přines apod. jsou jí neznámé. Je zato velký mazel, nicméně jen k domácím. K návštěvám zpočátku hlasitě projevuje nedůvěru, posléze je však obvykle začne akceptovat, a pokud k nim pojme důvěru, nechá se hladit. Její majitel o ní říká, že je to typický panelákový pes. Ideální typ do bytu. Ke spokojenosti jí stačí deka, do které se může jakožto normík zahrabávat, pár hraček a společnost lidí.

Bobík alias Boby von Bahnhof (odhadem 3 roky), kříženec, v jehož žilách možná koluje krev jezevčíka a mastifa, žije na zahradě rodinného domku na okraji města (majitelé za něj platí 400 Kč ročně). Má svou boudu, v níž přebývá celoročně, do domu nesmí. Majitelé si jej přivezli z Horní Města, k domu a dětem, v době, kdy s nimi už několik let žil kocour. Kocour i pes mají svá teritoria a sobě navzájem se vyhýbají.

Bobík tráví většinu času na zahradě, ať sám jako hlídač, nebo se svými lidmi jako společník a mazel. Každý den vyráží s někým z rodiny na procházku na louku za městem nebo do města, někdy bohužel i sám, když někdo špatně zavře branku. V ten moment se jej rodina vydá hledat, v obavě, aby jej nešrazilo auto.

Bobík není cvičený, ale svého pána poslouchá. Je hravý a přátelský, což mu ovšem nebrání plnit roli hlídače oznamujícího hlasitým štěkotem přítomnost jakékoliv cizí osoby poblíž domu a zahrady. Je odolný, zvládá i tuhé rýmařovské zimy. Jí především maso z konzerv pro psy, granule mu nechutnají, zato má rád zmrzlinu. Nejvíce z všeho miluje chvíle, kdy může být společně se svými lidmi.

Frost ze Slovanského domu (4,5 roku), čistokrevný německý ovčák, pochází ze Šternberku. Žije na vesnici nedaleko Rýmařova, v kotci. K dispozici má výběh na pozemku svých majitelů, kteří se věnují chovu a výcviku služebních psů (jsou osvobozeni od místního poplatku za psy).

Frost je precizně vycvičený pes, nositel mnoha ocenění a zkoušek, např. Zkoušky všestranného výcviku 1. a 2. stupně, Meziná-

Foto: archiv Jiřího Koudely

rodní zkoušky IPO 1. - 3. stupně, Mezinárodní zkoušky záchranářských psů 2. stupně, Mezinárodní zkoušky SchH/VPG 1. stupně, která se uděluje v Německu, atd. Tyto zkoušky jsou dokladem Frostovy absolutní poslušnosti, schopnosti stopovat v terénu a obranářských schopností.

Frostových kvalit jeho pán využívá ke sportovním účelům. Účastní se s ním řady kynologických soutěží, často úspěšně. Stejně jako jeho výcvik důkladně promýšlí jeho stravu, kterou tvoří kvalitní granule (pro lepší trávení vlhčené), 2x týdně obohacené syrovými vejci pro lesk srsti, a vitamínové doplňky.

Majitel Frosta tvrdí, že základní podmínkou dobrého soužití člověka a psa je výběr vhodného plemene, které nesmí odpovídat módním vlnám. Sám si k chovu zvolil plemeno, které bylo vyšlechtěno ke služebním účelům, má smysl pro povinnost, je silné, houževnaté, hravé, tvárné, přizpůsobivé nejen klimatickým výkyvům, ale i změnám majitelů. Tito psi mohou být dobrými obraněři a zároveň plnit úlohu záchranářských psů.

Německý ovčák je podle jeho slov plemenem univerzálních pracovních psů, kteří jsou-li dobře vedeni, nejsou nebezpeční. Vztah Frosta a jeho pána je velmi těsný, intenzivní, vymezený jasnými pravidly, díky nimž může fungovat ke spokojenosti obou.

Fenka křížence Besy (odhadem 3 - 4 roky) je dokladem toho, že ne všechny případy vzta-

hu člověka a psa jsou tak idylické či uvědomělé jako v předchozích případech. Besy byla nalezena jako štěně v příkopu u silnice na ulici 8. května a odchycena strážníky městské policie. Další postup byl u ní tentýž jako u všech volně pobíhajících psů, jejichž odchytávání je jednou z povinností městských strážníků. Besy neměla žádnou identifikační známku, takže najít jejího majitele bylo prakticky nemožné. Byla proto dočasně umístěna v kotci a hledal se případný zájemce, který by se jí ujal.

Velká část psů, které městská policie v ulicích Rýmařova a obcí, které mají s Rýmařovem smlouvu o zajišťování veřejného pořádku, odchytne, se vrací majitelům. Ti jsou dohledáni prostřednictvím identifikačních známek nebo na základě dřívějších případů (podle slov strážníka Zdeňka Sedláčka policisté už většinu majitelů znají) a pokutováni až 1000 korunami. Pro některé není pokuta dostatečným trestem a jejich psi se objevují bez dohledu v ulicích opakovaně.

V případě, že majitel není nalezen ani se sám nepřihlásí, hledá městská policie ve spolupráci s veterináři nového majitele. Zatím se jim podařilo umístit na čtyřicet psů, nejen v Rýmařově, ale i do okolních obcí. To byl i případ Besy, z níž se stal hlídač pes na Čistírně odpadních vod v Rýmařově. Stará se tu o ni obsluha čistírny. Besy má svůj kotec, dostává potravu (granule a zbytky ze školní jídelny), má volný pohyb po areálu čistírny a funkci - upozorňuje na každou cizí osobu, která se přiblíží.

Její případ se dá považovat za příběh s relativně šťastným koncem. Alespoň ve srovnání s mnohými jinými. Městská policie Rýmařov řešila v loňském roce bezmála 60 případů porušování vyhlášky o veřejném pořádku v souvislosti s volným pohybem psů a znečišťováním veřejných prostranství psy. Polovinu těchto případů strážníci řešili napomenutím, jeden případ byl řešen ve správním řízení, na pokutách městská policie vybrala 5200 Kč. Ne každého volně pobíhajícího psa se jí však podaří odchytit a ne u každého objeveného uprchlíka to jde snadno. Někdy si musí strážníci pomoci odchytovými tyčemi či narkotizační střelou, jeden pes byl dokonce usmrcen.

Hlavním problémem městské policie je však absence psiho útulku v Rýmařově či jeho blízkém okolí. I ty vzdálenější jsou obvykle plné. Městská policie disponuje provizorním kotcem, který může sloužit jen jako dočasné východisko z neřešitelné situace. Aktuálně v něm pobývají dva psi, kteří stále čekají na pána.

Tentokrát jsme se našich respondentů, reprezentantů početné psí komunity, neptali, jak se jim žije v Rýmařově. Za němé tváře hovořili jejich chovatelé, kynologové, strážníci i veterináři. Názor, který zazněl z úst MVDr. Jaromíra Špicery, však na titulní otázku odpovídá asi nejpřiléhavěji: „Psům se žije tak, jak jim to umožní jejich majitelé.“

Za odpovědi všem dotázaným a pozvání pro fotografie jejich svěřencům děkuje ZN

Opilá dívka skončila v nemocnici

Pro trestný čin podávání alkoholických nápojů mládeži byl obviněn 43letý muž z Břidličné. Provinil se tím, že 9. července prodal mladistvým dívkám (16 a 17 let) dvě půllitrové láhve vodky. Dívky byly v obchodě v doprovodu svých kamarádek, se kterými pak alkohol konzumovaly. U jedné z dívek došlo k intoxikaci alkoholem (1,8 promile). Dívku musela ošetřit Rychlá záchranná služba Bruntál a poté byla hospitalizována.

Pozor na smyk Vzhledem k počasí a mokřým vozovkám zaznamenala policie v posledních dnech zvýšený počet nehod, jejichž příčinou byl smyk. Řidiči dostatečně nepřizpůsobují rychlost a způsob jízdy povrchu vozovky a končí v příkopech či stromech podél cest.

Naposled takto havarovala 6. září 21letá řidička vozidla Honda mezi obcemi Václavov u Bruntálu a Malá Štáhle. Při průjezdu zatáčkou dostala smyk, nezvládla řízení a vyjela mimo silnici. Na autě vznikla škoda za 50 ti-

síc Kč, havárie navíc poškodila notebook za 25 tisíc Kč převážený v autě. Mladá řidička utrpěla pohmožděniny. Za přestupek zaplatila na místě blokovou pokutu.

Vloupal se do bufetu na nádraží

Neznámý pachatel se 10. září v noci vloupal do restaurace rychlého občerstvení na Okružní ulici v Rýmařově. Vykopl dveře a vylomil spodní část výherního automatu. Ze zásobníků na kovové mince odcizil 2 000 Kč. Poškozením dveří způsobil škodu za 7 500 Kč. Místo činu opustil podle stopy vypracované služebním psem směrem na třídu Hrdinů. Vloupání šetří rýmařovští policisté.

Rekonstruované středisko vykradeno

Škodu za téměř 80 tisíc Kč způsobil neznámý pachatel v noci z 10. na 11. září při vloupání do budovy rekonstruovaného bývalého kulturního střediska v Malé Morávce. Zloděj vypáčil dveře a odcizil nesmontovaný nábytek (dvě šatní skříně a tři skříňky s šuplíky), který byl uložen na chodbě. Odnesl si rovněž prošívanou bundu, nejrůznější pracovní nářadí a materiál.

Při počítačovém turnaji zmizel notebook

Kuriózní krádež se udála během

mezinárodního turnaje v počítačových hrách, který se uskutečnil v SVC Rýmařov. Neznámý pachatel 9. září ráno odcizil z jednoho ze stolů v sále SVC notebook. Přístroj v hodnotě 25 tisíc Kč patřil 20letému hráči. Po celou dobu konání turnaje byla budova volně přístupná hráčům i divákům. Na místě se během turnaje nacházela více jak stovka osob.

Přepadl benzínku se zbraní v ruce

K závažnému trestnému činu došlo 13. září mezi 23,40 - 23,50 na benzinové čerpací stanici v Janovicích. Neznámý muž přepadl 47letou obsluhující stanic, kterou se střelnou zbraní v ruce vyzval, aby mu vydala veškerou finanční hotovost z pokladny. Pracovnice z obavy o svůj život poslechla a vydala pachateli částku ve výši necelých 12 tisíc Kč. Policisté k popisu pachatele získali tyto informace: štíhlý muž, vysoký asi 165 - 170 cm, oblečený v tmavě modré mikině s kapucí, kterou měl nasazenou na hlavě, na očích měl černé brýle a hovořil plynule česky bez přízvuku. **Po pachateli pátrají bruntálští kriminalisté, kteří na lince 158 nebo na kterékoli policejní služběně přijmou jakoukoli informaci směřující k objasnění případu.**

Z podkladů PČR Bruntál zpracovala redakce

Požár vajíčkárný objasněn

V úterý 4. září byl z trestného činu poškození cizí věci obviněn 19letý mladík z Rýmařova. Ten měl večer předchozího dne úmyslně zapálit objekt bývalé vajíčkárný. Ohnisko požáru bylo zjištěno v prvním patře budovy, odkud se požár po dřevěných příčkách rozšířil na střešku budovy a ta zcela shořela. Vznikla tak škoda za 350 tisíc Kč.

Policejní statistika

Šedesátiprocentní objasňenost - takovým číslem se pyšní policisté z okresu Bruntál. V odhalování zločinu a pachatelů se řadí na druhé místo v Moravskoslezském kraji. Trestných činů se událo v regionu od 1. ledna do 31. července tohoto roku 1 379. Vloni ve stejné době to bylo 1 212 kriminálních deliktů, což znamená mírný nárůst. Vysoká objasňenost patří mezi špičkové výkony v kraji. Na Bruntálsku se udála jedna vražda, sto dvaatřicetkrát řádili násilníci. „U těchto případů většinou figuruje alkohol,“ uvedla mluvčí bruntál-

ských policistů Lucie Zgarbová. Mravnostních deliktů spáchali obyvatelé okresu jedenáct, vloni osm. Sto jednaosmdesát bylo vloupaček, vloni o čtyři méně.

„Z toho do chat vstoupili pachatelé třicetkrát, v roce předchozím dvaadvacetkrát,“ řekla Lucie Zgarbová. Strážcům zákona se podařilo objasnit sériové vloupání v okolí Města Albrechtic i na Rýmařovsku. „Také to svědčí o dobré práci policistů z okresu,“ pochválil osoby ve služebním poměru okresní policejní ředitel Tomáš Tuhý. Několik řešených kauz se týkalo drog.

Dopravní nehoda z 8. září 2007 na silnici č. 11 v Rýmařově

Foto: zdroj redakce

Nejčastěji byly obviněny osoby zabývající se nedovolenou výrobou a držením marihuany a perivitu. Na ústupu je toluen, s jinými drogami nejsou v okrese potíže. „Většinou se jedná o skupiny mladých, kteří drogy distribuují mezi svými vrstevníky. Jde o skupinky pěti a více lidí,“ dodala mluvčí Zgarbová.

V bývalém okrese Bruntál by pro pocit bezpečí uvítalo téměř 62 % obyvatel posílení pěších policejních hlídek. Většina lidí se cítí bezpečně, nejvíce se obávají poškození majetku, vandalství a vloupání do bytů a chalup. Je také s podivem, že v okrese je největší podíl lidí, kteří neuvedli žádné krizové telefonní číslo - 11 %! Na linku 158 by volalo 62,4 % občanů.

Ti, kdo v posledním roce navštívili policejní služebnu, byli v 72 % spokojeni s chováním policistů, v 59 % s jejich upraveností, 51 % uvedlo i spokojenost s délkou čekání, jen 49 % bylo spo-

kojeno s čistotou a upraveností služeben. Jen málo lidí si myslí, že se policie snaží zlepšit prostředí služeben (53 %), to je ovšem otázkou financí. 87 % oslovených vnímá policisty jako potřebné, 65 % jako komunikativní. Nejhůře z celého kraje hodnotí na Bruntálsku respondenti otázku, zda se Policie ČR snaží zlepšit osobní přístup k občanům. 34 % dotázaných si myslí, že ne. Zajímavá je rovněž zkušenost občanů s úplatky policistů. 73 % dotázaných odpovědělo, že tuto zkušenost nemá. Velmi potěšující ovšem je, že plných 87 % dotázaných (což je suverénně nejvíce v kraji) uvedlo, že jim policisté nikdy nenažadovali, že by se jejich provinění dalo vyřešit úplatkem. 31 % respondentů se u nás setkalo v posledním roce s prevencí v oblasti dopravy, 9 % z oblasti kriminality dětí a mládeže, 3 % z oblasti kriminality páchané na seniorech, 14 % z oblasti drogo-

vé problematiky a plných 60 % dotázaných neuvedlo nic. Při dotazu na zlepšení policejní práce uvedlo 22,5 % respondentů, že by uvítalo více hlídek na ulicích a 16,2 % dotázaných by si přálo zvýšit profesionalitu a odpovědnost policistů.

Prioritou se stává pro policisty doprava. Příčin tragických událostí na silnici je mnoho. Jezdí více automobilů než dříve, řidiči nedodržují základní bezpečnostní pravidla, často jezdí s malými zkušenostmi. „Mnozí jízdu podceňují, následky bývají bohužel tragické. Připravujeme speciální program pro autoškoly se zaměřením na bezpečnost,“ informovala Lucie Zgarbová.

Od začátku roku k 31. červenci se na Bruntálsku událo hned 738 dopravních nehod. V roce 2006 ve stejném čase to bylo o 182 střetů méně. „Nárůst ale sledujeme u počtu mrtvých osob, zemřeli čtyři lidé oproti loňským třem. Další dva zesnuli v srpnu.

Těžce se zranilo 19 osob, o sedm více než vloni. Lehce zraněno bylo 174 osob, vloni 150,“ vypočetila policejní mluvčí. Hmotná škoda dosáhla dvaatřiceti milionů korun. Třiasedmdesát nehod zavinili motoristé kvůli nebezpečné rychlosti, čtyřiaosmdesát kvůli nedání přednosti v jízdě. Nesprávný způsob jízdy figuruje u 443 kolizí. Jsou jim například nevěnování se řízení, přecenění sil či nesprávná jízda během špatných povětrnostních podmínek.

„Nejméně se bourá v neděli, což bylo čtyřiašedesátkrát. Nejvíce ve středu, evidujeme 129 případů,“ řekla Lucie Zgarbová. Nejvíce havárií zaznamenali policisté u osobních vozů, celkem 426 případů. Těch se také na silnicích pohybuje nejvíce. Problémy jsou rovněž s kamiony, jejichž počet razantně narůstá, a nezdá se, že by tento trend do budoucna nepokračoval. JiKo, Kaj

Objektivem Zdeňka Habra

Sourozenci, červenec 2007

Zpravodajství města Břidličné

Smuteční síň v novém

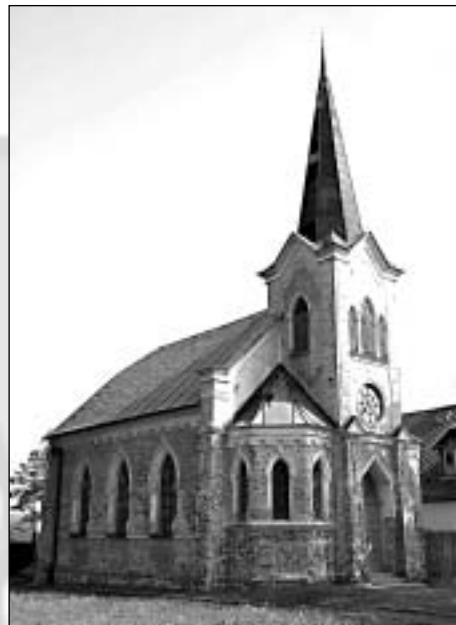
Oprava fasády smuteční síně v Břidličné úspěšně pokračuje. Podrobnější informace poskytl místostarosta Jan Bubela. Dlouholetým problémem opravy je, že starokatolický kostel v Břidličné není majetkem města, patří totiž starokatolické církvi. Naši občané si přejí mít důstojné místo posledního rozloučení. Dlouhé roky se kromě zdejšího katolického kostela uskutečňuje rozloučení právě v kostelíku na náměstí Svobody.

Bylo vzneseno mnoho kritiky, hlavně od přespolních návštěvníků obřadů, na neutěšený stav fasády kostelíku. V městském rozpočtu nejsou na opravy dostatečné finanční prostředky. Město požádalo starokatolickou církev o finanční výpomoc, bohužel církev na podobnou výpomoc peníze nemá. Byla tedy alespoň podepsána smlouva o dlouhodobém pronájmu kapličky městu Břidličná. Jelikož už byla nasmlouvána firma na rekonstrukci opravy, muselo se po-

stupovat urychleně, aby se oprava mohla uskutečnit ještě letos. Dokonce se objevil nejmenovaný sponzor s částkou 53 tisíc Kč. Celá oprava přijde na 540 tisíc Kč. Dle smlouvy bude oprava dokončena v listopadu 2007.

Starokatolická církev přislíbila, že pokud sežene finanční prostředky, tak část poskytne k úhradě uvedeného díla. Mimo fasádu bude provedena oprava hlavních vchodových dveří, dále oken ve věži a lemování z měděného plechu.

Na náměstí Svobody se neopravuje jenom kaplička, ale i komunikace. Zastupitelstvo města by na svém zasedání mělo schválit smlouvu o provedení díla mezi MěÚ Břidličná a firmou Karet Bruntál. Celá akce by měla skončit do konce října a bude stát cca 600 tisíc Kč. Touto opravou vozovky na náměstí navazujeme na opravu fasády kapličky, aby dojem z místa byl ucelený. Doufáme, že se bude občanům líbit.

Tenisový turnaj

Dne 8. září se na tenisových kurtch v Břidličné konal první ročník tenisového turnaje ve čtyřhrách nazvaný „Al Invest Cup 2007“. Turnaj se konal pod zášti-

tou výkonného ředitele společnosti Al Invest Břidličná, a. s. Prvního ročníku se zúčastnilo celkem 11 dvojic, hrálo se ve dvou skupinách a dále vyřazova-

cím způsobem. Výsledky turnaje:

1. místo Mínič - Krč
2. místo Gross V. - Gross A.
3. místo Vítů - Šiška
4. místo Václavík - Hnilo

Vedle samotného tenisového turnaje probíhal i program pro děti, opékalo se selátko a na celý den byl zajištěn hudební doprovod. Pro vítěze byly připraveny ceny,

Vítězové, zleva Roman Krč a Michal Minich

Soutěžící, úplně vpravo výkonný ředitel společnosti Ing. Jiří Palma

kteří předal osobně výkonný ředitel společnosti Ing. Jiří Palma.

Poděkování patří společnosti Al Invest Břidličná, a. s., za podporu turnaje a všem, kteří se podíleli na organizačním a technickém zabezpečení. Věříme, že příští rok se podaří uspořádat další ročník a tento turnaj se stane součástí sportovního života v Břidličné.

Ing. Jiří Palma předává poháry vítězům,

Michal Minich

Poháry pro vítěze turnaje Al Invest Cup ve čtyřhrách
Foto: archiv Daniela Macha

ZŠ Břidličná informuje

Přestože je teprve půlka září, už jsou mezi námi žáci, kteří se mohou pochlubit čerstvými úspěchy. A o kom je řeč? No přece o Šikovničkách ze ZŠ Břidličná. Napadá vás hodně otázek? Tak čtěte, snad vám na některé odpovíme.

Šikovničky jsou žáci, kteří navštěvují kroužek šikovných ručiček, který

již třetím rokem vede paní učitelka Květa Děrdová. Během této doby získaly práce členů kroužku již nejedno významné ocenění. Například 1. místo v okresní soutěži „O nejkrásnějšího plastáčka“ pořádanou DDM Bruntál, dále zvítězili v soutěži „O nejkrásnější čarodějnici“ a získali druhé místo v oblastní soutěži „Zachraňte Madagaskar“.

Vítězná koláž dětí ZŠ Břidličná - Podzim

Na poslední úspěch určitě nezapomenou. Renomovaný časopis Creative Ámos (odkaz na www.tvorivya-mos.cz) totiž vyhlásil celorepublikovou soutěž v cyklu koláží pod souhrnným názvem „Čtvero ročních dob“ a „Procházka zoo“. Naši žáci se s vervou sobě vlastní pustili do těchto koláží. A jak to dopadlo, asi tušíte. Porota vybrala jako nejlepší ze všech doručených koláží právě tu vytvořenou našimi Šikovničkami, označenou jako „Podzim“. Reprodukce koláže je otištěna v onom prestižním časopise. Naším úspěšným žákům blahopřejeme a jen tak dál.

Plavání

V září tradičně probíhá nábor nových členů do plaveckého oddílu. Tentokrát vedoucí oddílu zvou nejen žáky školou povinné, ale také předškoláky navštěvující velké oddělení. Informovat se můžete přímo na krytém bazénu, popřípadě zhlédnout trénink anebo rovnou přivést dítě s plavkami, ručníkem a mýdlem, a to v pondělí v 18.30 nebo ve středu v 19.00. Těšíme se na nové plavce.

Sobotní kurzy plavání pro nejmenší

Na rozvrhu provozní doby krytého bazénu v Břidličné je vyhrazen čas pro „Sdružení rodičů a dětí“. Toto sdružení organizuje kurzy plavání pro děti už od šesti měsíců věku. Kurz probíhá vždy v sobotu v dopoledních hodinách. Přihlásit se můžete na telefonu 731 479 595 nebo 775 359 067 anebo zasláním SMS ve tvaru: Jméno a příjmení dítěte, rodné číslo a kontakt.

Šachy

Šachový oddíl TJ Břidličná pořádá 6. října v jídelně ZŠ na Nerudově ulici v Břidličné 2. ročník turnaje nazvaného Memoriál Honzy Hnila. Tento turnaj je pořádán jako otevřený přebor okresu Bruntál v rapid šachu. Prezence účastníků turnaje je od 8.00 do 8.45, začátek v 9.00. Startovné je 70 Kč, důchodci a žáci platí 40 Kč, v ceně je káva a nealko. Vítěz obdrží 1000 Kč a láhev slivovice. Okresní přeborník dostane putovní pohár a finanční odměnu. Po celou dobu bude k dispozici bufet. Přihlášky přijímá Alan Krečmer na tel. 606 700 541 nebo

mailu sarmat@atlas.cz a také Filip Zemánek na tel. 605 801 336 a mailu fipit@seznam.cz.

Turistika

Klub českých turistů Břidličná pořádá v sobotu 13. října 2007 zájezd na jižní Moravu s názvem Pochod kolem vlnohradů za burčákem. Na programu je posezení v Milovicích ve sklípku s občerstvením (škvarky, tlačěnka, koláčky). Na výběr budou tři trasy: 1. Milovice, Dubňany, Mutěnice - 17 km; 2. Dubňany, Mutěnice - 6 km; 3. Mutěnice a kolem sklípků - 2 km. Doprava je autobusem, cena 280 Kč, odjezd z Bruntálu v 6.00, z Břidličné v 6.20 a z Rýmařova od kovárny v 6.35. Úhrada cestovného je do 30. září. Přihlášky u Ludmily Horňákové na tel. 605 975 512 nebo Jar. Holešové na tel. 554 286 003. Bude legrace.

Pozvánky

Všechny příznivce dobré zábavy, dobrého jídla a dobré muziky zvou pořadatelé v pátek 28. září do hospůdky U Čarodějnic ve Vajglově. Název akce zní Rozloučení s létem U Čarodějnic. Je pozváno celkem pět kapel, mezi jinými vystoupí Tuty Fruty, Hubertus i rocková kapela Axel a další. Připraveno je bohaté občerstvení, kromě specialit na grilu i pochoutky z nově vybudované udírny. Připravena bude bohatá tombola pod záštitou pivovaru Starobrno. Začátek tohoto rozloučení s létem je ve 14 hodin. Přijďte se dobře nejen pobavit.

Připravil Daniel Mach

Vážení představitelé škol mateřských i základních, dovolte, abychom vám nabídli účast na společné akci nazvané Děti dětem aneb Pohádková zima v Jeseníkách

Tato netradiční akce celorepublikového významu sleduje jediný cíl - **zviditelnit Jeseníky**. Dětské soubory na základě naší zaslanných pohádek z Jeseníků vypracují ve spolupráci s učiteli scénář (podle níže uvedených pravidel) a následně jej nastudují jako divadelní hru. Rádi bychom vám navrhli termín pro sehrání představení - předvánoční období. Jistě v té době pořádáte vánoční besídky pro rodiče a přátele. Tento termín je záměrně určen do tohoto času pro nostalgický duch příchodích Vánoc.

Dále představení natočte na DVD a zašlete do konce ledna na naši adresu. Komise na základě videozáznamů vaše představení vyhodnotí a určí vítěze tří kategorií, v každé kategorii 1., 2. a 3. místo. Vybrané soubory budou pozvány v květnu do Prahy, kde jim profesionální herci sehraji divadlo a předají

odměny za pili. V současné době jednáme s ČD o vypravení speciálního „Pohádkového vlaku“, který by děti dovezl do Prahy a zase odvezl zdarma.

Záštitu nad projektem převzal europoslanec Ing. Jan Březina, kníže Karel Mornstein-Zierotin (zámek Bludov), oba byli projektem nadšeni, a starostové měst Jeseníku, Rýmařova, Horního Města i Krnova. Celou akci bude organizovat a koordinovat Jesenická rozvojová, o. p. s. Tato akce je nevýdělečná, je založena na chuti něco pro naše krásné hory, ale i pro naši historii udělat.

Kategorie souborů: - mateřské školy, základní školy I. stupeň, základní školy II. stupeň.

Podmínky projektu:

Výběr dětských souborů a jejich zařazení do jedné z výše popsaných kategorií.

Rozpracování scénáře pohádky podle zaslanných námětů.

Výroba vlastních kostýmů a kulís (např. v rámci výtvarné výchovy).

Zajištění minimálně 7 - 10 postav (herci musí být pouze děti!).

Vypracování dialogů ve scénáři.

Dodržení délky hrané pohádky max. 40 minut. Představení pohádky na vánočních besídkách školy.

Vyzdvižení výchovného charakteru - dobro musí zvítězit nad zlem.

Doufáme, že vás tento nápad zaujal, a těšíme se na budoucí spolupráci. V případě jakýchkoli dotazů nás kontaktujte. Další informace budeme uveřejňovat na www.jesenicko.eu.

Kontakt: Jesenická rozvojová, o. p. s., Palackého 2/1342, Jeseník. *Marcel Šos*

Jazzclub

RÝMAŘOV
28.9.
MALÝ SÁL SVČ
 20.00 150,-;190,-

VERA LOVE

&

GK BROTHERS BLUES BAND LIVE

/BLUES USA/

JIŘÍ MÍŽA

/BLUES CZ/

Americká zpěvačka Vera Love vystoupí v rýmařovském Jazzclubu

Další hudební lahůdkou servírovanou Jazzovým klubem SVČ Rýmařov bude koncert americké bluesové a gospelové zpěvačky Vera Love v pátek 28. září. Vera Love pochází z městečka Aurora v Severní Karolině a během své kariéry spolupracovala s takovými hudebními velikány, jako

jsou Ray Charles, Muddy Waters či Josephina Baker. Vrcholem pak bylo několik společných koncertů s Louistem Armstrongem. Koncerty Vera Love jsou pověstně strhující živelností, a aby také ne, když za zády má Vera kapelu, v jejímž čele stojí český emigrant George Kozel, který

byl jedním ze zakládajících členů kapely Blue Effect.

Pořad už v osm hodin zahájí svým koncertem bluesman Jiří Míža, kterého není nutno domácímu publiku obšírně představovat.

Vstupenky v předprodeji jsou k dispozici od 14. září v Infocentru Rýmařov.

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Vesmír je pouhou prchavou představou v Boží mysli
- pěkně nepřijemné pomyslení, zvláště když člověk prá-
vě složil zálohu na byt. *Woody Allen*

Městská knihovna

Štefan Škapík: Jednota mnohotvárnosti

Nová výstava v Galerii U Stromu poznání působí na první pohled jako kolektivní instalace celé skupiny výtvarníků. Jejím autorem je však pouze jeden muž - Štefan Škapík. Malíř a grafik z Liberce zde představil průřez svojí tvorbou, kterou charakterizuje různorodost tematiky i použitých technik.

Štefan Škapík se narodil v Praze a od roku 1987 žije v severních Čechách. Před třemi lety však zajel do kraje o něco méně vzdáleného od nás, do okolí Opavy, aby se zúčastnil soutěže Hlavnice A. C. Nora, která v té době rozšířila své literární zaměření i o výtvarnou kategorii. Slezsko Štefanu Škapíkovi učarovalo a stalo se jedním z témat jeho krajinářské tvorby, vedle krajiny normandské, kterou zase „objevil“ při cestě do Francie. V pohledech na malebná venkovská zákoutí se prolíná příroda s civilizací v harmonické symbióze, pole a louky či mořské pobřeží s kostelíky, chalupami a větrnými mlýny. Přírodní tematika se objevuje i ve Škapíkových zátiších.

Další polohu autorovy tvorby představuje cyklus pražských motivů, v nichž zúročil svou dřívější práci na domovních zna-

meních. Víceméně dekorativní grafiky opět střídají motivy zcela jiné, odkazující až k jeskynním malbám a rituálním symbolům, a opět o něco dále motivy téměř abstraktní (Velký pátek). Stejně jako tematika, i výtvarné techniky jsou velmi rozmanité, odhalující autorovo hledačství. Vedle akvarelů, které Štefan Škapík do Rýmařova nepřivezl, v jeho práci dominují grafické postupy, především linoryt a suchá jehla, ale i různé způsoby litografie či kombinace několika technik, jež ve výsledku působí dojmem nikoli grafického, ale spíše malířského díla. Výstavu obrazů autor doplnil ukázkami svých skleněných mís, které prozrazují podobnou precizností a totéž experimentátorství, jaké je patrné v grafikách, totéž spojení nevýbojné tradice a hledání nových postupů. Díla Štefana Škapíka neprovokují ani neuchvacují novátorstvím, hranice viděného překračují jen v mezích srozumitelnosti. Svou mnohotvárností však mají šanci oslovit široké spektrum návštěvníků galerie a dost možná i stát se součástí některého soukromého či veřejného interiéru, který si nebudou podřizovat, ale spíše harmonicky doplňovat. *ZN*

Známa i neznámá výročí

- 22. 9.** **Evropský den bez aut**
23. 9. 1907 nar. **František Filipovský**, herec (zemř. 26. 10. 1993) - 100. výročí narození
- 25. 9.** **Mezinárodní den neslyšících, slaví se od roku 1958**
25. 9. 1897 nar. **William Faulkner**, americký prozaik, nositel Nobelovy ceny (zemř. 6. 7. 1962) - 110. výročí narození
25. 9. 1957 v Ústavu jaderného výzkumu v Řeži u Prahy byl spuštěn **první československý jaderný reaktor** - 50. výročí
26. 9. 1892 nar. **Marina Cvetajevová**, ruská básnířka a překladatelka (zemř. 31. 8. 1941) - 115. výročí narození
26. 9. 1917 zemř. **Edgar Degas**, francouzský malíř, grafik a sochař (nar. 19. 6. 1834) - 90. výročí úmrtí
- 27. 9.** **Světový den cestovního ruchu, vyhlášen roku 1980**
- 28. 9.** **Státní svátek ČR - Den české státnosti, výročí zavraždění sv. Václava v roce 929**
29. 9. 1547 nar. **Miguel de Cervantes y Saavedra**, španělský spisovatel (zemř. 23. 4. 1616) - 460. výročí narození
29. 9. 1902 zemř. **Émile Zola**, francouzský prozaik a publicista (nar. 2. 4. 1840) - 105. výročí úmrtí
- 30. 9.** **Mezinárodní den překladatelů, slaví se na sv. Jeronýma, patrona překladatelů**
- 1. 10.** **Mezinárodní den hudby, slaví se z rozhodnutí Mezinárodní hudební rady od roku 1974**
- 1. 10.** **Mezinárodní den seniorů, slaví se od roku 1991 z rozhodnutí Valného shromáždění OSN**
2. 10. 1787 nar. **Vuk Karadžić**, srbský filolog, etnograf, folklorista, historik, tvůrce novodobého srbského jazyka (zemř. 7. 2. 1864) - 220. výročí narození
2. 10. 1852 zemř. **Karel Bořivoj Presl**, botanik, spoluvůrce české přírodovědecké terminologie (nar. 17. 2. 1794) - 155. výr. úm.
3. 10. 1897 nar. **Louis Aragon**, francouzský spisovatel (zemř. 24. 12. 1982) - 110. výročí narození
- 4. 10.** **Mezinárodní den ochrany zvířat, slaví se v den sv. Františka**
4. 10. 1982 zemř. **Václav Kaplický**, prozaik (nar. 28. 8. 1895) - 25. výročí úmrtí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Lucie Kuxová	Rýmařov
František Rudenko	Dolní Moravice
Nikola Paveleková	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Šarlota Jurášová - Rýmařov	80 let
Božena Hesová - Rýmařov	81 let
Josef Vlach - Rýmařov	82 let
Věra Holá - Rýmařov	83 let
Václav Tlapal - Rýmařov	85 let
Hilda Šenková - Rýmařov	86 let
František Šac - Rýmařov	86 let
Miroslav Smýkal - Rýmařov	86 let
Marie Polcarová - Rýmařov	89 let

Rozloučili jsme se

Petr Krhovský - Dolní Moravice	1953
Milan Straka - Rýmařov	1936
Stanislava Šabatová - Rýmařov	1945

Matrika MěÚ Rýmařov

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov

Jak na tom dělají bratři Ebenové

Bratři Kryštof, Marek a David Ebenové nezapřou, že patří do jedné rodiny. Nejen vhladem. Třebaže se každý z nich vydal poněkud jinou profesní cestou, už třicet let je spojuje jedna a táž záliba - hudba. To by u potomků hudebního skladatele Petra Ebena nebylo až tak zvláštní, kdyby šlo o hudbu vážnou. Hudba bratří Ebenů však spadá do zcela jiné stylové katego-

rie. Není jednoduché ji zařadit, prozrazuje vlivy jazzu, rocku a folku, i oné klasiky, nicméně výsledek je natolik osobitý, že bychom na české scéně sotva našli srovnatelné hudební těleso. Charakteristický ráz ebenovské hudby dotváří texty plné svérázného a chytrého humoru s prvky recese, jejichž autorem je prostřední z bratrů Marek. Ten je také průvod-

cem koncertními vystoupeními a frontmanem skupiny, kterou v současnosti netvoří již jen bratrské trio, ale navíc Jaromír Honzák a muzikanti z kapely Etc. U příležitosti koncertu bratrů Ebenů *Já na tom dělám* v rýmařovském Středisku volného času (14. září, v Rýmařově hráli vůbec poprvé) jsme Marku Ebenovi položili několik otázek.

Hrajete a nahráváte s velkými pauzami, co vás pokaždé po těch letech svede dohromady?

Měli jsme takovou generální pauzu, kdy jsme živě nezahráli ani notu, po dobu asi dvanácti let. Předtím jsme hráli pořád a teď hrajeme zase pořád. Máme ale velké pauzy mezi deskami. Od první do druhé to trvalo jedenáct let, od druhé do třetí asi sedm. Teď se pomaličku chystáme udělat v pořadí čtvrtou. Po té poslední desce, asi v roce 2002 nebo 2003, jsme začali hrát v širší sestavě a to nás baví, takže jsme zatím žádnou pauzu neměli a hrajeme pořád. Ne moc, ale hrajeme.

Takže je na obzoru další deska?

Je, ale kdy to bude... Když to dobře dopadne, myslím si, že by mohla vyjít příští rok na Vánoce. **Máte prostě delší časovou perspektivu.**

My nespěcháme. Ono ani není kam. Muzika nás neživí a navíc tenhle druh muziky nemá tak obrovské posluchačské zázemí a trh nás netlačí k tomu, abychom každé dva roky udělali desku. Takže není kam spěchat.

Vy jste herec a moderátor, David je hudebník, Kryštof matematik. Měli jste takto různorodé záliby už v dětství?

Nemůžu říct. Kryštof si vybral docela těžkou cestu s tou matematikou, ale je to skvělejší muzikant. Podle mě, kdyby chtěl, tak by se s muzikou mohl živit. Ale asi ho lákalo zkusit neprošlapnou cestičku. Je zaměstnancem Matematického ústavu Akademie věd. Mají mimochodem výborný server na počítači, který taky používám: www.medard-online.cz. Tam dělají krátkodobé předpovědi na tři dny, a já, protože hraju golf, tak potřebuju vědět, jak bude zítra a pozítří, dopoledne a odpoledne. A v tom se moc nepletou.

Pocházíte z rodiny uznávaných hudebních skladatelů. Jak se váš tatínek a strýc dívají na vaši

hudbu? Chodí na vaše koncerty a poslouchají vaše alba?

Táta by vždycky velmi tolerantní, takže zaplatit bůh neměl sklon k syndromu, který zažívaly některé děti hudebních skladatelů, kterým rodiče říkali, že tohle není žádná muzika, že muzika je jenom klasická muzika. To vůbec. Táta byl rád, že vůbec někdo v rodině hraje.

A u Ilji Hurníka si pamatuju, že byl jenom konsternovaný z toho, že nemáme žádné party. Říkal: Jak to, že nemáte noty? A já jsem mu říkal: No, my se vždycky nějak domluvíme. Ale on namítal, že jsou to přece docela komplikovaná aranžmá. A já na to, že to tak vyplatí. Byl samozřejmě zvyklý pracovat úplně jiným způsobem. Je to klasický muzikant, který když píše pro kvarteto, tak napíše kvartet. My pracujeme spíš na dohodě a hodně na improvizaci, co kdo do toho přinese. Je to trochu jiný pracovní postup.

Kdo má hlavní slovo?

Já přinesu hrubý materiál. To znamená, že přinesu písničku, ta má text, melodickou linku a harmonické funkce. Ale co se v tom přesně bude hrát, to se dohadujeme až na místě. Většinou si sóla a doprovody každý vymyslí sám a mnohdy do toho kluci přinesou spoustu dobrých nápadů. Teď hrajeme v sedmi lidech. Muzikanti z Etc. jsou ohromě tvůrčí

lidi, stejně jako jazzman Jaromír Honzák. Na výsledném tvaru se samozřejmě také podílejí a to je pro nás velmi obohacující.

Nedá se říct, že by bratři Ebenové patřili k některému vyhraněnému hudebnímu proudu. Máte pro sebe nějaké vlastní označení?

Nemáme. Vždycky se nás ptali, co to vlastně je, že to není pořádně ani folk, ani rock. Podle nástrojového obsazení by se to dalo asi klasifikovat jako folkrock. Jsou věci, které hrajeme úplně potichu, jenom ve dvou nebo ve třech, a jsou věci, které jsou údernější.

Jací jsou podle vás lidé, kteří vás poslouchají?

Velmi zvláštní. Skladba publika je bizarní. Spousta lidí přijde omylem, protože se domnívají, že to bude něco jako Plovárna. A ti jsou vyděšení, protože vidí bicí, elektrické piano, elektrické kytary a i ta hladina zvuku je relativně vyšší, takže ti bývají trochu šokováni. Pak na nás chodí mladí lidé, kteří třeba přijdou ze zvědavosti, že nás neslyšeli vůbec nebo znají něco z poslední desky. A pak chodí ti, co na nás chodili, když jsme hráli ještě v triu. To jsou naši vrstevníci, kterým ovšem už je taky „pade“. Nemůžu říct, že bychom měli nějak mladé publikum. Řekl

bych, že věkový průměr bude tak okolo čtyřiceti.

Změnila se nějak vaše hudba během těch let?

Já myslím, že člověk se moc nemění. Narodí se, nějak se utvoří a z té svojí kůže moc nevyleze. Zvuk kapely je určitě o poznání rozdílný, než když jsme hráli ve třech. To už je dáno tím množstvím lidí a nástrojovým obsazením. Ale písničky, co píšu, jsou plus minus podobné.

Když jsme sem jeli, pouštěli jsme si v autě Joni Mitchell. A říkal jsem si, to je taky stejný případ. Ta taky ze svojí kůže nevyleze. Pravda je, že bych radši nevylezl z kůže Joni Mitchell než z kůže Marka Ebena, protože ona píše báječně. Prostě jste nějakým způsobem udělaný, utvořený a to už se zase až tak moc nemění.

Jste známý jako moderátor televizních pořadů a zvláště talk show Na plovárně. Čím to podle vašeho názoru je, že jsou v současnosti talk show tolik oblíbené?

Řekl bych, že je to z několika důvodů. Jeden docela podstatný je cena. Talk show je levný pořad. Sednou si dva lidi u stolu

a povídají si. A v podstatě pak záleží na kvalitě hostů a kvalitě moderátora.

A to v počtu talk show nejsme nic proti Americce. Kolik je tam moderátorů, Larry King, Jay Leno, David Letterman, Oprah Winfrey, a ti nevysílají jako my jednou týdně, ale denně. Oni jsou v trochu jiné situaci. Jednou mi někdo vyprávěl, že byl hostem Larryho Kinga a ten mu řekl hned na začátku: Chci vám říct, že o vás nevím vůbec nic. - To bych si nemohl nikdy dovolit. Já se snažím dělat to přesně opačně. Pak se mnou mluvil Peter Bart, který byl letos předsedou poroty ve Varech a má vlastní talk show týkající se filmu. Byl jednou v programu Jaye Leno. A já jsem se ho ptal, jestli už někdo odmítl přijít do jeho pořadu, do pořadu Petera Barta. On říkal, že spousta lidí. Proč? Protože nemá žádný scénář a oni se bojí, že je to moc chytrý. A já mu říkám: To chcete říct, že Leno nebo Letterman mají scénář? A on říká: Samozřejmě. Tam se sejde producent s hostem a přesně mu řekne, co se bude říkat, o čem se budou bavit, takže host přesně ví, do čeho jde.

Já to většinou nedělám. Jsem radší, když host reaguje bezprostředně, protože na rozhovoru je to vidět. Když lidem řeknete dopředu, na co se budete ptát, tak se pak snaží udělat co nejlepší dojem a někteří jsou schopni si to připravit tak, že to vypadá jako televizní inscenace. A to pak nemá tu svobodu momentálního nápadu nebo vyjádření.

Jak se vy sám připravujete na své hosty?

Osmdesát procent práce musím udělat ještě dřív, než to vůbec začne. Nejtěžší je to vymyslet a udělat si osnovu, odkud kam rozhovor povede. Načíst si o hostu materiály. Teď jsem natáčel Plovárnu s Thomasem Messerem, je to Čech, který stál sedmadvacet let v čele Guggenheimova muzea v New Yorku. Jen materiály o něm čítaly 84 stran v angličtině. Takže nad tím člověk stráví hodiny. Pak by si měl udělat nějakou rozvahu. A pokud možno se snažit svého hosta něčím překvapit, zeptat se na něco, na co se ho ještě nikdo neptal.

Koho byste rád na Plovárnu ještě pozval?

Těch by bylo. Woody Allen třeba. Jeho filmy mám moc v oblíbení, ale obávám se, že nebude příliš komunikativní. Stejně jako Bob Dylan. To by asi na dlouhé povídání nebylo, ale zajímali by mě velmi.

Kdybyste vy sám měl být hostem Plovárny, koho byste si vybral, aby vás zpovídal?

Asi Jiří Černý. Je to chytrý člověk, báječný novinář, vyzná se v tom a kladě dobré otázky. Dovedu si představit, že bychom si velmi dobře rozuměli.

Je mezi moderátory ještě nějaká osobnost, kterou obdivujete?

Měl jsem rád Johnnyho Carsena, Američana, který dlouho moderoval jednu talk show každý den. Před pár lety zemřel. Byl to fantastický talk master, noblesní,

ale s úžasným smyslem pro humor. Jednou jsem viděl pořad, ve kterém měl jako hosta právě Woodyho Allena. A nejvíc se tam smál Woody Allen, protože Carsen ho tak královsky bavil, že se Allen pořád jen něčemu řehal. Bylo to něco tak uvolněného a bylo vidět, že se tam ti lidi dobře cítí. O to jsem se vždycky snažil, aby se hosti dobře cítili. Protože jinak se vám těžko otevrou. Když budete hosta boxovat někam do kouta, tak se může stát, že vy budete vypadat jako borec, ale ten host bude nešťastnej. A velmi často vám pak řekne půlku toho, co by řekl, kdyby se cítil bezpečně.

A pořad, který byste rád moderoval?

Já jsem úplně spokojený s tím, co mám. Vzniklo to v podstatě tak, že se mě zeptali, co bych chtěl dělat v televizi. Čestmír Kopecký, který byl dramaturgem, mi položil tuto sladkou otázku. Kdy to dostanete v životě, aby se vás někdo zeptal, co chcete dělat v televizi. Říkám: Rád bych si povídal s lidmi. Ale nenapadlo by mě, že těch lidí bude v současné době už 326.

Jakým pořadem byste naopak neprovázeli ani za nic?

Určitě bych nedělal pořady typu Vyvolených. To mi moc nesedí. Je to formát ve světě běžný, funguje v televizích všude na světě. Když se na to chce někdo dívat, ať se dívá, ne že bych byl nějaký fundamentalista v tomto směru, ale neumím si sám sebe představit, že bych takovou věc moderoval. Asi by mi to ani nešlo. A myslím, že bych se hodně styděl.

Hrajete ještě divadlo?

Hraju v Ypsilonce, tak pětkrát šestkrát do měsíce, jako externista. Hraju dvě představení, Jeníka v Prodané nevěstě a hru Praha stovčatá.

Děkuji za rozhovor.

ZN

Městské muzeum a Galerie Octopus

Pozvánka na novou výstavu

Luboš Tesař: Lidé z půdy & Sonety

6. - 28. října

V sobotu 6. října bude v Galerii Octopus při Městském muzeu v Rýmařově zahájena výstava Luboše Tesaře Lidé z půdy & Sonety. Základem koláží, tvořících první část výstavy, jsou 70 - 100 let staré krejčovské stříhy, které autor objevil na půdě rodného domu, sloužícího desítky let zároveň jako krejčov-

ská dílna. Protože na některých střížích byla uvedena jména zákazníků, nebylo daleko k nápadu vytvořit koláže, které by nějakým způsobem k těmto i dalším jménům odkazovaly a připomínaly je. Ve druhé části výstavy uvidí návštěvníci černobílé fotografie, které obsahově více či méně souvisí s básněmi ve

formě autorských sonetů a tvoří s nimi jeden celek.

Vernisáž výstavy proběhne v sobotu 6. 10. v 17 hodin. Její součástí bude autorské čtení poezie s hudebním doprovodem. Výstava potrvá do 28. října.

Z podkladů autora výstavy připravila redakce

Z historie

Harrachovský majetek za prvé republiky

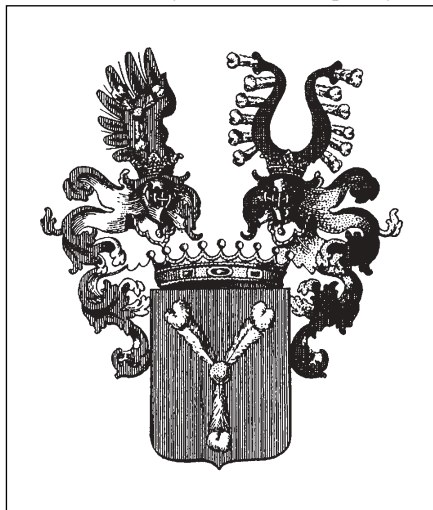
V předminulém článku jsme představili hraběte Františka Harracha jako člověka statečného, ochotného nasadit život za věc, kterou pokládal za správnou, a schopného s rozvahou reagovat i ve zcela krajních situacích. Poslední mužský potomek nejmladší větve starobylého českého rodu Harrachů byl významnou osobností za Rakouska, ale stejně i za prvé republiky, kdy vykonal mnoho důležitých a potřebných věcí v řadě oborů i státním zájmu, ačkoli jak uvidíme, nový stát v mnohém zapomněl nejen na jeho činnost ve prospěch národa za Rakouska, ale i na priority jeho předků.

Je evidentní, že představoval to nejlepší, co přinesla novému státu česká zemská šlechta, stejně jako Schwarzenbergové, Lobkovičové, Bořkové Dohalští, Kinští, Šternberkové, Podstatští a jiní přes zbytečné dobové a mnohdy mylně přetrvávající předsudky či animozity. Problémem české šlechty za první světové války bylo těžké dilema přísahy státu a císaři, kterou mohla jen stěží v zápalu srdce a rozumu porušit, ač bývala nejednou se svým národem v opozici proti panovníkovi i vídeňské vládě a mnozí s národním hnutím nepokrytě sympatizovali dál a pomáhali mu. Tradice a výchova celých generací aristokracii silně ovlivnila, neboť čest, dodržení slibu a věrnost se u jejich členů považovaly za nejvyšší hodnotu.

Po vzniku svobodného státu se šlechta vyčítila, že nevystoupila jako celek otevřeně proti Rakousku-Uhersku, třeba v naší zahraniční akci. Tím se však nelišili od valné většiny národa, ať se to politikům a rádo by vlastencům líbí, či ne. V řadách rakousko-uherské armády totiž bojovalo až do října 1918 zhruba dva a půl miliónu Čechů a Slováků a v rakouské důstojnické uniformě vytrval nijak nešikanován i později oblíbený Jan Masaryk, zatímco v zahraničí otec současně spolupracoval s dr. Benešem a gen. Štefánikem na rozbití Rakousko-Uherska a založení samostatné republiky českých zemí, Slovenska i Podkarpatské Rusi. Janova matka se zhroutil pod policejním tlakem. Pravda, ne každý měl možnost přeběhnout k protivníkovi, ne každý to dokázal, ale také ne každý český či slovenský zajatec se přidal i tehdy, když měl příležitost, a nebylo jich málo. Úctu a obdiv si nesporně zaslouží legiónáři, těch však napočítáme nejvýše 140 000 krátce v srbské a později v ruské, francouzské a italské armádě, a to třeba ještě připočítá skupiny dobrovolníků či jednotlivců v britské či zvláště americké armádě, jež zaznamenala masový a demonstrativní vstup dobrovolníků z řad našich krajanů od roku 1917. Nesudme proto jednostranně. Nutno však přiznat, že odborníci, lidé i vládní představitelé republiky si starého hraběte vážili a nakonec skutečně ocenili.

Po první světové válce došlo k prvé pozemkové reformě, jež vycházela z postojů větší-

ny evropských států včetně Velké Británie k dělení půdy mezi větší část společnosti a byla v různých variantách též realizována. Také původní harrachovské majetky, mezi nimiž dominovaly rozsáhlé lesní plochy do-

sahující až hřebenu Hrubého Jeseníku, zábor značně zmenšil, podobně jako menší plochy polnosti v Nížkém Jeseníku. Na Vysoké holi se stýkaly statky Harrachů, baronů Kleinů, vratislavského arcibiskupství a řádu německých rytířů. V Janovicích sídlil lesní úřad harrachovských lesů, jež spravoval do pozemkové reformy osm revírů. Největší výměra lesních ploch na Rýmařovsku patřila Harrachům. Drželi u nás 8917 ha půdy celkem, z toho se jejich lesy rozprostíraly na ohromné ploše 8830 ha. Ottův naučný slovník (1888-1909) uvádí zčásti odlišné relace (8922,25 ha, z toho lesy 8177,16 ha). Navíc zdědil František Arnošt rozsáhlé velkomeziříčské panství a rakouské dominium Aschach. Ostatní drobnější držby na Rýmařovsku příslušely většinou k nevelkým selským nebo obecním majetkům.

Celkem zabíral okres Rýmařov včetně Sovinecka 20 774 ha zemědělské půdy a 14 545 ha lesní půdy. K razantní změně v užívání půdy došlo v letech 1921-26, aniž se to nějak odrazilo na kvalitě hospodaření s lesy či setkalo se zásadním odmítáním ze strany Harrachů. Reforma, jež se netýkala státního majetku a více se dotkla zemědělské půdy nad 150 ha, v lesních majetcích odebírala půdu nad 250 ha s řadou výjimek. Existovala např. možnost zvýšení držby na 500 ha apod., část majetků se časem vrátila po úpravách nebo nájmy tzv. zbytkových statků zpět některým vlastníkům do roku 1938. Od dosavadních majetků byl lesní pozemkovou reformou oddělen spojený karlovský revír, kde byla zřízena státní správa čs. lesů 1931.

Za konfiskovanou půdu vyplácel stát náhradu, jež se vypočítávala podle průměru podstatně nižších cen z let 1913-15, ale ještě se srážkami do latifundijního fondu, cena tedy nebyla relevantní skutečné současné tržní

hodnotě. Janovičtí Harrachové dopadli kupodivu zprvu velmi špatně, zůstalo jim z původní ohromné rozlohy jen 227 ha pozemků. Stejný osud postihl i krásné harrachovské lesy Českomoravské vrchoviny na Velkomeziříčsku. Z veškeré půdy na Vysočině (6657 ha) nyní zbylo jen 448 ha zemědělské půdy včetně lesů (310 ha), ponechána zhruba polovina podniků a zámek s parkem. Tedy o něco víc než u nás. Harrachové si mohli na Rýmařovsku ponechat naopak všechny průmyslové podniky a další stavby (hutě, železářny, janovický dvůr, zámek s pozemkem a ruinu Rabštejna) kromě staroveské pily. Dokonce byla zabavena i polovina Alfrédky, svou část daroval František Československému svazu turistů.

Ve srovnání s německým řádem, kterému bylo zabaveno minimum majetku, ale i dalšími aristokraty (např. Rotschildy, Larischy, Kleiny ...) byly ztráty Harrachů vyšší a že už tehdy nerozhodovala logika ani rozum či znalost historie, ale nepřístupní vládní byrokraté. Snad se na věci podepsal i blízký vztah Františka Arnošta k zavražděnému arcivévodovi. A tak dodnes vytrvale skloňovaný lid, který měl k Harrachům upřímný a dobrý vztah stejně na Vysočině i Jesenicku, mohl jako vždy jen držet ústa a krok.

Do roku 1935 však došlo ke změnám ve prospěch Harrachova janovického velkostatku a různými operacemi se značná část majetku opět oficiálně vrátila, takže nyní představoval opět 4685 ha, z toho 4397 ha lesů, a vráceno též 180 ha zemědělské půdy příslušné k janovickému dvoru. Stát tedy nakonec Harrachovi odebral méně než polovinu původního majetku, přesněji 47, 5 % (Tutsch říká 45 %) na východ od silnice Rýmařov - Šumperk, tedy hůře dostupné lesy v horské oblasti.

Část reformy nebyla nikdy dokončena. Získanou půdu dělil stát mezi zemědělce podle přidělového zákona (z r. 1920) nebo se z ní vytvářely tzv. zbytkové statky, jež bylo možno zakoupit či pronajmout. Drobní zájemci, v jejichž prospěch stát reformu proklamativně prováděl, však nakonec získali na janovickém panství směšných 41 ha. Na Rýmařovsku se na místech bývalých správních jednotek velkostatků vytvářely správy Čs. státních lesů, ale i tak zůstali kromě nich největšími vlastníky nebo nájemci lesů, ovšem se značnými ztrátami, předchozí majitelé. Reforma se tedy méně dotkla lesních majetků. Obstály beze změny drobnější držby lesů movitějších Rýmařovanů, jež můžeme sledovat od 18. století.

Je úctyhodné, že značnou ztrátu stejně jako rušení šlechtických titulů, jež u něj ostatně hrály druhořadou roli, vzal hrabě s nadhledem a velkorysostí skutečného aristokrata a nic to nezměnilo na jeho obětavém postoji k lidem a věrnosti zemi i nové republice. I jako vlastník se značně lišil od mnohých boha-

tých lidí a dodnes by jim mohl být nedostižným vzorem. Možná budou někomu znít následující slova poněkud exaltovaně, ale je skutečností, že hluboce věřící katolík považoval hmotné statky jen za propůjčené Bohem, aby s nimi zodpovědně nakládal především ve prospěch svých lidí, a tak také jednal a k uvedené myšlence se neustále vracel. Ve své době nebyl zcela ojedinělý a lze si dodnes u pamětníků ověřit, že v důsledcích obdobné názory zastával i pochopitelně nepoškozený továrník Otto Flemmich, který nepropustil v době hospodářské krize

v 30. letech ani jediného zaměstnance a úpadkem se s nimi těžce prodíral až k nové recesi.

Zaměstnanci na Františkových stacích, v jeho továrnách a výrobnách na něj vždy vzpomínali s uznáním a láskou, ať to byli zaměstnanci němečtí nebo čeští, jejich potomci vzpomínají dodnes, i když možno přiznat značnou dávku nostalgie, s jakou se dnes i mnohý z nás vrací ke svému mládí. Stále mě fascinují učitelé z Velkého Meziříčí, kteří se na mě v muzeu v podobizny Františka Harracha zcela vážně osopili, jakýmže prá-

vem si dovolujeme brát jim jejich Harracha, a trvalo dlouho, než jsem je přesvědčil, že jejich Harrach je i našim. Jinak neměli ani zbla pochopení, jak „nám“ chátrá harrachovský zámek, ačkoli jsem se snažil vysvětlit, že není náš, ale ministerstva vnitra. Vzpomněli dokonce i na jejich tehdy ještě žijící hraběnkou Josefu, ale o ní až někdy příště, a že lze u nich v Medřiči, jak říkáme na Vysočině, dosud vidět kapesník Františka Arnošta zbrocený krví arcivévody Františka Ferdinanda.

Mgr. Jiří Karel

Kam na výlet

Od Skřítku do Žďárského Potoka a Staré Vsi

Od jara do podzimu si můžeme udělat pěkný výlet, vydáme-li se ze Skřítku kolem Škaredé jedle do Žďárského potoka či Staré Vsi. Cesta nás povede údolím Podolského potoka na jeho horním a částečně středním toku na území CHKOJ, které patří pravděpodobně k nejhezším horským údolím Rýmařovska.

Ze Skřítku se vypravíme po červené značce směrem ke Škaredé jedli (6,5 km) a cestou tam nás bude doprovázet značená cyklotrasa č. 6143 (Velké Losiny - Stará Ves). Než dojdeme od motorestu na Skřítku k turistickému rozcestí Nad Skřítkem, budou nás kolem Národní přírodní rezervace Rašeliniště Skřítek doprovázet i značené trasy zelená, vedoucí na jesenický hřeben s výhledy přes Ztracené skály k Jelení studánce, a žlutá, která se od zelené odpojuje pod Ztracenými kameny, v místě zvaném mezi turisty „Pod Generálem“. Trasa pokračuje úbočím vpravo k další křižovatce cest u odpočívadla Pod Zelenými kameny. Tam se ke žlutě značené cestě připojuje i náročná horská cyklotrasa č. 6147, vystupující sem od Žlutého potoka. Pěší i cykloturisty povedou po svážnici k zatáčce pod loveckou chatou Josefinka. Za ní budou křižovat tok Podolského potoka, který sem přitéká ještě jako malý neposedný potůček od svého prameniště u Jelení studánky.

Podolský potok pod lesní silničkou spadá v peřejích do závěru údolí mezi svahy jesenických tisícovek (zprava Břidličné hory 1358 m, Pecného 1334 m, Pece 1311 m a Zelených kamenů 1179 m, zleva hory Jelenky 1206 m, Mrav. sedla 1101 m a Ostružné 1184 m). Potok dál pokračuje peřejemi a kaskádami ve své cestě jižním směrem k lovecké chatě Hubertka.

Podolský potok u přítoku Splavského potoka

Fota: archiv KČT Rýmařov

Ještě v horní části tohoto údolí, tam, kde končí asfaltová cesta, najdeme na Podolském potoce zbytky staré hráze bez stavítek, která tady byla kdysi postavena proto, aby jí zadržovaná voda pomohla splavovat vytěžené dřevo do Žďárského Potoka a Staré Vsi.

My se však vrátíme k červeně značené trase do místa Nad Skřítkem. Pěšky či na kole se dáme vpravo malou pasekou, která nás přivede potom svahem dolů k rozcestníku s názvem Žlutý potok. Nejdříve však musíme překročit malý horský nehluboký potůček, přitékající zleva ze svahů pod Zelenými kameny, který se nazývá Splavský potok. Na jeho horním toku najdeme podobnou hráz bez stavítek, jako je na Podolském potoce, která byla postavena za stejným účelem. Splavský potok, po své krátké, tříkilometrové pouti vtéká nedaleko rozcestníku u hlavní cesty, pod sráznými svahy hory Ostrého, jako levobřežní přítok do Žlutého potoka. Žlutému potoku dalo název rašeliniště Skřítek, které odvodňuje a jehož rašelina ho zbarvuje do žlutých odstínů. Od rozcestníku u Žlutého potoka vede nahoru k Zeleným kamenům náročná horská trasa cyklostezky 6147, vysoko nad Splavským potokem, na jeho pravém břehu.

Od rozcestí u Žlutého potoka půjdeme necelý kilometr podél jeho toku, než dojdeme k lovecké chatě Hubertka. Tam skončí Žlutý potok jako pravobřežní přítok Podolského potoka, který

v tomto místě, od křižovatky lesních silniček, zamíří svůj tok směrem jihovýchodním a pokračuje jako regulovaný tok dále k místu u Škaredé jedle. Jeho břehy až do Žďárského Potoka tvoří zprava srázný svahy Ostrého (941 m) a zleva rozložitá Ostružná (1184 m). Ta se měla údajně jmenovat Ostružná, protože odedávna prý sloužila jako místo dalekých rozhledů pro pozorování i vzdálené-

Podolský potok pod svahem Ostrého vrchu

ho okolí, ale chybným přepisem ze starých map se z „a“ stalo „u“, a tak se dnes lidé občas ptají, proč se hora jmenuje Ostružná.

Nová regulace Podolského potoka, provedená v 70. letech minulého století betonovými bloky, byla poškozena při povodních v roce 1997, dnes je však již opravena a slouží dále. Zajímavostí tohoto potoka s četnými peřejemi a několika kaskádami je, že kdysi dávno provedené regulační práce na jeho toku pouze kamennými opěrnými zdmi, především kolem mostků, poškozeny při povodních většinou nebyly.

Při naší tříkilometrové cestě od Hubertky ke Škaredé jedli ještě vpravo uvidíme starou průzkumnou štolu s názvem Kóta pod Ostrým, k níž lze přejít po dřevěném mostku a do níž je dnes zamezen přístup. Poblíž této štolu býval i kamenolom, místo je dnes však již zarostlé. U Škaredé jedle je postaveno odpočívadlo. Kdysi se zde hromadilo dřevo, které sem bylo napraveno shora a pak směřováno levobřežním kanálem ke štípmárně dřeva ve Žďárském Potoce a k pile ve Staré Vsi či bylo naskládáno v průběhu 19. století i na lesní železničku.

Od Škaredé jedle, kde červená značka končí, lze dojít po zelené značce vpravo k autobusové zastávce u státní silnice (1,5 km), opačným směrem bychom došli úbočím Ostružné k Mrav. sedlu a dál k Alfrédce nebo můžeme pokračovat po žluté značce kolem Anenské Huti k pile ve Staré Vsi (2 km). Území, které jsme prošli, má bohatou historii a zasloužilo by si řádné zdokumentování veškerého dění, které zde v minulosti dávno i méně dávno probíhalo.

Za KČT Rýmařov Hana Kašparová

Studentský klub

Literární a výtvarná soutěž Marie Kodovské

proza

Romana Hrbatová: Miriam

Líné střeďeční odpoledne. Za oknem počasí sychravé a nevlídné. V kavárně, v níž probíhala jedna z mnoha jeho autogramiád, které v rámci turné na představení své nové knihy Bořek Feld absolvoval, bylo příjemně.

Miloval psaní. Ta touha vyjadřovat se prostřednictvím psaného slova ho lákala od dětství. Písmena, slova, věty, odstavce. Hrál si s nimi. S jednotlivými slovíčky se mazlil. Hledal ta nejlepší a nejlibozvučnější spojení. Ten pocit uspokojení, když po dlouhé noci plné přepisování z něj vypadla konečná podoba povídky. „Přesně tak jsem si to představoval,“ mručel si spokojeně pod vousy, když příjemně znaven k ránu uléhal do postele. Dnes sklízěl ovoce za celou řadu takových bezesných nocí. Jeho přítel, herec Národního divadla, předčítal nahlas jednu ze třinácti povídek, které se dostaly do výběru toho nejlepšího a vešly se do tenkého svazku, který jeho nakladatel vydal před pouhým měsícem.

V nevelké místnosti moderního knihkupectví, které svým návštěvníkům nabízelo možnost po-

sezení v příjemné literární kavárně, se sešla pěkná řádka čtenářů. Bořek klouzal svým stařeckým zrakem po neznámých tvářích. Zvědavě sledoval gesta posluchačů, jejich reakce. Dmul se pýchou při každém pohybu koutků úst směrem vzhůru. Tolik ho těšily pozitivní reakce lidí, kteří byli ochotni ztrácet čas čtením nebo posloucháním výplodů jeho fantazie. Radoval se z každé salvy smíchu, která přerušovala libozvučný přednes jeho přítele. Svým zrakem hladil tváře mladých děvčat, která soustředěně naslouchala větám, linoucím se z hercova hrdla. Ten zájem ho vždy potěšil a zároveň uváděl do rozpaků.

Jeho oči sklouzly k dívce s divokým pohledem. Upřeně, beze studu ho její oči pozorovaly zpoza brýlí. Tmavě hnědé oči v sobě skrývaly měkkost, laskavost. Avšak husté, téměř černé obočí, klenoucí se nad nimi, propůjčovalo dívčímu obličejí přisnost. Černé husté vlasy lemovaly soustředěnou tvář. Zdánlivě působila tvrdě, divoce, nepoddajně. Bořek však intuitivně tušil, že dívka klame tělem. Zaujala ho. Cítil křehkost.

Dívka postřehla, že se na ni dívá. Na chvíli uhnula pohledem. „Uvedl jsem ji do rozpaků,“ uvědomil si Bořek s úžasem. „Já, který počítám poslední dny svého života. Dobrý tak do starého železa!“ To zjištění ho rozechvělo. Dívka svůj zrak opět stočila k němu. Lehce se na něj usmála. Plaše, neznatelně. Přesto to byl jeden z nejkrásnějších úsměvů, který mu byl v životě věnován. „Ten úsměv ... ten úsměv ... Kde já jsem ho už viděl?“ ptal se sám sebe. Po chvíli mu v mysli vytanul obraz dívky. Dívky, kterou poznal za druhé světové války. „Ale ano! Tak se přeci usmívala Lea.“

V duchu se vrátil o mnoho let zpátky. Nebylo mu tehdy ani osmnáct. Sročená na náměstí tiskla se jednotlivá těla jedno k druhému. Každá hrud - mužská nebo ženská, dívčí či chlapecká - zdobená hvězdou. Tehdy ji spatřil poprvé. Cítil, že se někdo na něho upřeně dívá. Ten pohled pátil. Jeho zelené oči prohledávaly řadu před sebou. Stála tam. Tichá. Její tmavě hnědé oči jej pozorovaly bez toho, aby sledovaly okolnosti, které se kolem nich zrovna děly. Okolnosti, které jim mohly naprosto převrátit život. Rozmetat na prach jejich sny, tužby a plány. Shoda nálad a hnutí myslí jejich okupantů, která je o jejich životy dokonce mohla připravit. A také mnohé připravila.

Ona, Lea - jak se mnohem později v lágru dozvěděl, že se jmenuje - tam stála a budila dojem, že všechno kolem ní je jen a jen sen. Sen, který se jí vůbec netýká. Odmítala dát se strhnout všudy přítomným strachem, který stahoval hrudní koše jejich příbuzných, známých i úplně neznámých lidí. Nenechávala ozvěny tlukotu svého srdce ozývat až v hlavě tak jako ostatní. Jeho tlukot navozoval pocit, že hlava je časovaná bomba: „Tik, tak ... tik, tak ... tik, tak ...“ Všechno kolem ní díky tomu děsu, těm obavám zešedlo. Vše bylo jednolitě šedivé. Gestapo, kroužící kolem zástupu jako supové kolem své mršiny; kaluže; déšť; obloha; domy; lampy; morový sloup; radnice i kostel; zavazadla; oděvy; obuv i obličje všech

přítomných čekajících na pokyny, které nezadržitelně určí směr následujících minut, hodin, dní, týdnů, snad měsíců, a dá-li Bůh, i let. Jen Leina tvář zářila z té první protější řady jako slunce. Svítila jako pochodeň, kterou zapalujeme, když chceme vidět na cestu. Svítila jako znamení. Znamení naděje. Naděje, že nic není ztraceno, že se nic zlého nemůže stát. Tehdy věděl a tehdy uvěřil, že všechno přežije. Věděl, že se dožije dne, kdy ho opět ve své náruči přivítá matička Svoboda a on bude volný! Volný! Volný jako pták! Nemohl od Ley odtrhnout oči. Cítil z ní smyslnou touhu. Bez jediného slova se do něj ta její touha přelévávala a rozehrávala jeho mladistvé a nezkušené tělo symfonií dosud netušených vibrací.

Ač se to dnes zdá neuvěřitelné, těšil se z transportu. Radoval se, když zjistil, že je ve vedlejším vagonu. Věděl, že jede před ním. Ta dlouhá cesta mu tehdy nevadila. Nevnímal nářky a nadávky svých spolecestujících, kteří se společně s ním mačkali ve vagonu jako dobytčata, když je vezou na porážku. Snažil se nevnímat pachy zpcených těl. Jeho myšlenky zaměštnávala neodolatelná touha znovu ji vidět. Setkat se s ní.

Podánilo se mu to několikrát. Bylo jim dopřáno věst pouze komunikaci beze slov. Avšak odevzdat se jeden druhému nestačili. Dlouho ji neviděl, ptal se tedy svých spolevzů, vědí-li o ní něco. Věděli. Jeden z dozorců si ji oblíbil pro uspokojování svých sexuálních tužeb. Fakt, že je těhotná, mu však zhatil nejen jeho bezstarostné kratochvíle, ale i nahnal strach. Pro klid svého svědomí, měl-li vůbec nějaké, poslal ji i plod v jejím krásném mladém těle skrze komín tam, kde jak tušil, mu už uškodit nebude schopna.

Bořek Leu neodsuzoval. Ten, kdo každý den pohlédne smrti přímo do očí, vyslovuje své soudy s mnohem větší ostražitostí. Bylo mu líto. Bylo mu líto Ley i toho nenarozeného dítěte. Bylo mu však líto i samotného dozorce, protože věřil, že každý náš špatný čin, který spácháme, nás jednou dohoní. A především mu bylo líto sebe sama. Jeho hvězda zhasla.

Iva Farrellová: Medúza

Toho večera, kdy se tu strašlivou zprávu dozvěděl, slíbil tam, do těch míst, kde tušil nebo věřil, že se Leina duše pohybuje, že se nevzdá. Nevzdá a přežije. Přežije. Už jen proto, aby mohl vydat svědectví o hrůzných činech, které se v jeho těsné blízkosti každodenně děly. Už jako dítě miloval knihy a toužil být spisovatelem. Slíbil dívce, která již nebyla mezi živými, že svůj sen uskuteční.

... Snad se mu podařilo daný slib splnit. Alespoň v to doufal. Dnes měl pocit, že se Lea vrátila. Její oči se na něho dívaly z obličejů dívky, která přišla obdivovat jeho dílo.

„Pan Feld vám jistě nyní rád zodpoví všechny vaše dotazy,“ vytrhl hlas organizátora akce Bořka ze vzpomínek na minulost.

Bořek nasadil úsměv profesionála. „Pokusím se,“ děl skromně.

Byla to však jen společenská póza. Věděl, že není vůči svým čtenářům příliš férový, ale nemohl si pomoci. Jeho čtenáři toužili poznat autora řádků, nad kterými trávili své večery, hlouběji. Podvědomě tušil, že je povinen jim jejich přání splnit. Nemohl však. Byl si vědom, že své nitro vystavuje úplně nahé světu prostřednictvím svých děl. Mezi řádky dovoloval těm z vnímavějších dohlédnout až na dno své bolavé duše. Každá vzpomínka na vzdálenou minulost bodala a rozdírala jeho nitro. Každá věta, každý odstavec byly vykoupeny obrovským vnitřním napětím. Skutečností, dávno již zapomenutých, vracely se zpět jako bumerang a znovu otvíraly zacelené rány. Po odezdání rukopisu nakladateli brávil si několikadenní dovolenou, během níž si jako kocour lízal svoje rány. Jenže tohle všechno jeho čtenáře nezajímalo. Oni ho chtěli celého. Se všemi jeho tajemstvími, se všemi slabostmi, úzkostmi, radostmi, minulostí i plány do budoucna. Nemohl se jim vydat celý všanc. Věděl, že často prostřednictvím svých děl odevzdává víc, než by ve skutečnosti chtěl. Každý si toužil ukousnout, vycucnout.

Měl rád své čtenáře. Jak moc je měl rád. Dávali smysl jeho celoživotní snaze. Jejich zájem zvyšoval jeho vlastní cenu. Snad nežil nadarmo. Avšak úplně napospas se jim opravdu vydat nemohl. Musel si vystavět svůj ochranný štít. A tím štítem byl humor. Přijímal dotazy z publika a s bravurností špičkového tenisového

hráče vracel je tazatelům zpět ve formě laskavého humoru.

Jako každé autorské čtení i toho dne končilo autogramiádou. Bořek se trpělivě zvěčňoval do každé z knih, která mu byla předložena. Jejich majitelům vždy věnoval pár přívětivých slov. Když už měl pocit, že vyhověl každému, a chtěl se konečně vrhnout do víru dalšího programu, který si pro něj organizátoři akce připravili, stála před ním. Tichá. Plachá. Beze slov mu podala jeho nejúspěšnější knihu. Bořek znovu usedl na zahřátou židli.

„Můžu se zeptat na tvoje jméno?“ zvedl svůj zrak k dívce.

„Miriam,“ hlesla.

„Miriam,“ kývl Bořek fascinován a úhledným písmem do knihy vepsal: „Miriam, všechno dobrý.

Bořek Feld.“ Když knihu dívce podával zpět, nemohl si pomoci: „Neznáme se?“

Miriam se zarazila. Jeho otázka ji polekala. Snažila se situaci odlehčit, a tak s marnou snahou o vtip odvětila: „Já vás znám, ale vy mne určitě ne ...,“ a chystala se k pokud možno co nejrychlejšímu odchodu.

Bořek se však nemínil vzdát. Ty oči! Už jednou mu unikly. Dnes je uniknout nenechá!

„Miriam, počkej!“ dohonil ji dlouhými kroky. „Mám pro tebe návrh. Pokud nespícháš, pojď se mnou dnes večer na oslavu. Budu moc rád!“

Váhala jen chvíli.

Knihu, od dnešního večera pro ni cenný majetek, odložila na noční

stolek. Bořek jí prohrábl husté kudrnaté vlasy. Byli klidní. Klidní, jak člověk bývá, ve chvílích, kdy přijímá pro něj něco naprosto přirozeného.

„Věděl jsem, že přijdeš ...,“ zašepтал Bořek a ochutnal chuť jejích úst. Pil z nich náruživě jako člověk, který našel pramen uprostřed pouště. Vášnivá noc - první a zároveň poslední. Duše milenců naplnilo štěstí. Bořek se dočkal. Dlouho čekal na svoji Leu a dnes konečně. Byla to ona? Ale jistě! Vrátila se. Vrátila se, aby mu řekla, že mu vždy věřila. Věděla, že svým slovům stojí a svůj slib splní. Nepochyboval. Nepotřeboval se ptát. Věděl.

Miriam? Hotelový pokoj za rozběsku opouštěla s pocitem, že právě tam se dotkla věčnosti.

Skupina X a Ita vás srdečně zvou na výstavu

Plenér '07 Malá Morávka, Karlov

kteřá probíhá 15. 9. - 13. 10. 2007
v Malé Morávce v Muzeu Schindlerova
stodola

Pavel Gregor • Jiří Grossmann

Rostislav Herrmann • Vladimíra Hlavinková

Lenka Chorvátová • Jindřich Matyášek

Zdeňka Pavlíčková • Miroslava Rychtářová

Radoslav Tošenovský • Eva Václavková

Z okolních měst a obcí

V bruntálském kině Centrum se zřítila střecha

Ve čtvrtek 13. září po 13. hodině obdržela Policie České republiky oznámení o zřícení části střechy bruntálského kina Centrum. Policisté na místě zjistili, že značná část střechy velkého sálu se propadla až na sedadla. Došlo také k poničení majetku tří místních videopůjčoven. Příčinou pádu střechy je pravděpodobně dlouhodobé působení vody.

Město hmotnou škodu předběžně vyčísluje v řádech milionů korun (může jít o cca 15 mil. Kč). Služba kriminální policie a vyšetřová-

ní zahájila úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu obecného ohrožení. V době pádu střechy se nekonalo žádné filmové představení, kino je však volně přístupné, zejména v souvislosti s provozní dobou půjčoven videa a DVD.

„Případem se nyní intenzivně zabýváme, vzhledem k počátečnímu stádiu šetření nebudeme spekulovat o případné trestní odpovědnosti konkrétních osob,“ doplnila policejní mluvčí Lucie Zgarbová.

Zdroj: PČR Bruntál

Foto: archiv PČR Bruntál

Starosta Tvrdkova slaví jubileum

V září oslaví pan František Kašpar, starosta obce Tvrdkova, krásné kulaté narozeniny.

Takovéto narozeniny se mohou slavit klidně celý měsíc, proto Čarodějnice Od Tří pařezů připravily za vydatné pomoci pánů pěknou akci. Pánové opékali, dámy připravily bohatou tabuli a na výjimečnou akci se dámy vyparádily krásně nazdobenými klobouky. Celé odpoledne i večer panovala vynikající nálada, počasí nás nezklamalo, takže jsme opět prožili krásný den.

Jménem všech spoluobčanů a chatařů z obcí Tvrdkov, Ruda a Mírotíněk ještě jednou přejeme panu starostovi do dalších let především hodně zdraví, rodinné pohody a pevné nervy.

Text: Alena Číková, foto: Jiří Novák

duchovně-umělecké pásmo kostelní

kostel sv. Trojice
Albrechtice u Rýmařova

Sobota 22.9.2007
15:00 - 17:00 hodin

Program: bohoslužba slova

hudba

Klezmer trio

Šakajáda

(divadelní hudba v obleku)

poezie

Petr Kovář

(Olomouc)

Marie Šťastná

(Ostrava)

výtvarné práce

SOVINECKO
o.p.s.

pořádá

22. září 2007 ve Stránském

Fastest Falcon Cup

program:

10 - 14 hod. - výstava loveckých dravců
a sokolnické výstroje

14 - 15 hod. - ukázky výcviku dravců

15 - 17 hod. - soutěž o nejrychlejšího sokola
na 300 m

17 - 20 hod. - klubovna společnosti Sovinecko, o. p. s.:
promítání DVD ze sokolnických lovů

Akce společnosti Sovinecko, o. p. s.,
podporuje strategický partner
PÁTÁ STAVEBNÍ CZ, a. s.

Občanská sdružení na Rýmařovsku: Lomnická naděje

Občanská sdružení jsou dobrovolná, nevládní, nepolitická a nezisková sdružení občanů nebo právnických osob. Tak je definují základní stanovy při registraci ministerstvem vnitra naší republiky. Následují další články týkající se předmětu a cíle činnosti, členství, statutárních orgánů nebo třeba právní subjektivitu.

No dobře, občanské sdružení, může si říct občan, ale jak poznám jeho pravou podstatu, lapidárně řečeno, co chcete dělat, jak to chcete dělat a hlavně PROČ? Zde nezbývá než použít klíče z nejrůznějších debat a odpovědět, že za tuto otázku děkujeme! Začneme ze širšího hlediska, čímž se vracíme k už zmíněným stanovám, přesněji k předmětu a cíli činnosti.

Cílem našeho sdružení Lomnická naděje je sdružení lidí, kterým není lhostejný současný stav přírody, vzhled a kulturnost krajiny a kvalita životního prostředí v obci Lomnice a blízkém okolí. To vše s cílem změnit současnou situaci k lepšímu. Pomoci vrátit do krajiny to, co v ní bývalo nejen funkční, ale i pěkné, typické a neopakovatelné.

Začneme třeba úlohou stromů, stromořadí či alejí, bez kterých krajina rychle ztrácí svou image, postaru a srozumitelně řečeno ducha krajiny, půvab a cílevědomost. Že by se o to měla zajímat obecní zastupitelstva? Měla, ale víte třeba o nějakém cíleném vysazování stromů v obcích (mimo ovocné a pár stromků u nějakého domu více méně náhodně) na základě nějakého plánu zkulturnění obce i okolí? Že jsou v obcích různé komise? Máte pravdu - pak

si ale položte i otázku, co tyto komise dělají, jaká mají či vůbec někdy měly plán, hlavně však se neptejte, co by ty komise měly za cíl své činnosti a kdy ze své nečinnosti skládají nějaké účty. A kdo by ty účty chtěl znát? Ti dva až tři občané, kteří přijdou na veřejnou schůzi, aby se dověděli, zda jim obec prodá nějaký pozemek nebo dům? Proč tedy jsou, nevědí ani členové sami, a to je dost často jejich obsazování následkem „odměn“ za loajálnost, za neproblémovost a někdy za souhlas se vším.

Podobně je to tomu i s pohledem na kulturní dědictví v obcích. Že v některé obci vlastně nic historického nebo cenného není? Jistě, nejsou všude památky hodné zvláštního zřetele. Všude se však najdou objekty pro obec charakteristické, jejichž hodnota je ve spojení s prostředím, do kterého byly někdy možná i bezděky svými tvůrci vsazeny. Často není ani potřebné vytvářet pro ně nějaké účelové zaměření (třeba místní muzeum), ale stačí je opravit, zmodernizovat a účelně je využívat. Příkladem veskrze kladným je třeba rekonstrukce architektonicky hodnotné postfunkcionalistické stavby bývalé české menšinové školy v Lomnici u Rýmařova. Dnes je z ní polyfunkční objekt citlivě zrenovovaný, využívaný jako obecní úřad a s dalšími funkcemi. Všechna čest úsilí Ing. Jelínka a dalších. Na druhé straně se ve většině obcí najdou i příklady opačné - doslova „zmršnění“ dřívě hodnotných staveb rádooby modernizací. O totální devastaci s následkem demolice ani nemluví.

Nebo třeba tvář našich obcí. Abychom si dokázali ukázat a sebekriticky vyhodnotit, co je potřebí k tomu, aby se dalo o obci říct, že je „dobrá adresa“, a nebyli přesvědčeni, že je to jen zavedením vodovodu pro lidi, kteří o něj vlastně zas tak moc nestojí. Takové fungující občanské sdružení může být určitou protiváhou zastupitelstva setrvávajícího po léta v určitém stereotypu uvažování bez vazby na názory nemalé části lidí.

V mnoha obcích totiž neexistuje základní předpoklad zpětné vazby a informovanosti.

V neposlední řadě je cílem sdružení obnova malé sakrální architektury - česky řečeno poukazovat na to, jak se chováme v obcích k různým křížům, božím mukám atd. Tím chce naše sdružení začít a hodlá obnovit tzv. „kuršmídký kříž“ u cesty do Ryžoviště. Ten tam sice je, ale leží u potoka povalený, dolámaný traktory. Přitom jde o místo s bohatou a pohnutou historií. Vůbec nám nevádí, že jde o historii z doby, kdy tu žili Němci. Není v tom nacionalismus, jde jen o to, že když jsme se rozhodli tuto krajinu převzít, pak bychom ji měli ctít a spravovat tak, jako tomu bylo po mnoho staletí. Dá se také říci - poznat duši této země a dát jí novou náplň. Péče o kraj, v němž žijeme, souvisí s informovaností lidí o této krajině a informovaný člověk je schopen předávat své znalosti jiným. Toho chceme dosáhnout tzv. malou publikační činností. Doposud sdělné, srozumitelné a zároveň malé tisky vlastně v obcích neexistují. Pokoušíme se přilákat turistu, a nejsme schopni mu dát primární informaci o místě. Každá obec by měla mít svůj místopis a my budeme usilovat o svůj, pro Lomnici a blízké oko-

Kříž u Malovaných. V r. 1874 byl na nový podstavec postaven kříž pocházející údajně z r. 1664, kdy zde byl umístěn jezuit

lí. S tím souvisí i pohlednice. Některé současné jsou přinejmenším diletantské obsahem a kyčlovitě barvami. Vypovídající schopnost se blíží nule. Typický je jev, že autoři se k fotografiím nepřiznávají a jsou anonymní.

Lomnici by bylo možno také nazvat „obcí hřbitovů“, daly by se zde napačítat nejméně čtyři - počínaje třicetiletou válkou a konče 2. světovou, všechny zde zanechaly své mrtvé a k tomu připočítáme obecní hřbitov s citlivě a vkusně renovovanou pozdně barokní kamennou zdí. I o tomhle by mohla být malá publikace. Nebo využít bohatého zdroje místních báchorek a pověstí, nebo 222 let starou historii pošty či místních vynálezců a podivínů. Také malířů ze zdejšího hnízda, letopisců. Pole působnosti sdružení Lomnická naděje může být široké. Už dnes se hlásí občané s návrhy a žádostmi - třeba Malovaní z mlýna u Moravice. Jsou už staří, osídlenci od r. 1945, a chtěli by zachránit chátrající kříž u bývalého mlýna, ale nikdo na to neslyší.

Celé úsilí by mělo vyvrcholit výsledkem, kterému se módně říká „žít na dobré adrese“. Proč by to nemohlo být v Lomnici?

Jaroslav Chytil

Lomnice - tzv. lípa Bernethova zasazená v r. 1710 po návratu části rodiny z emigrace ve Slezsku a následném přijetí katolictví jako podmínky povolení návratu. Jeden z rodiny se stal důstojníkem ve švédské armádě

Fota: archiv J. Chytila

Seriál

PRVNÍ POMOC U DĚTÍ

Informace Místní skupiny ČČK
První pomoc při úrazech

5. Poranění pohybového aparátu - kloubu

Pohybový aparát je tvořen kostrou, svalstvem a klouby. Kostra tvoří pevnou oporu těla, jednotlivé kosti jsou pohyblivě spojeny klouby. Vlastní pohyb je zajištěn funkcí svalových skupin, které se upínají na kosti. Pro poranění kterékoliv části pohybového ústrojí je příznačná velká bolestivost a omezení pohyblivosti poraněné části těla.

Příčin poranění pohybového systému je mnoho, stručně se dají shrnout do skupiny **sportovních úrazů** (při míčových hrách bývají poraněny drobné klouby ruky, při špatném došlápnutí kotník a koleno, při vzpírání loket, u vrhových disciplín ramenní kloub), **automobilové nehody** mají za následek zlomeniny kostí a poranění kloubů, často v rámci tzv. polytraumat - mnohočetných poranění. **Pády** z výšky, z kola, úrazy na lyžích, snowboardu, skateboardu a celá řada dalších situací, při kterých je křehký dětský organismus vystaven vnějšímu násilí, bývají častou příčinou tohoto druhu poranění.

Příznaky poranění kloubu: v lehké podobě se může vyskytnout jako **podvrtnutí**, při kterém dojde k pohybu kloubní hlavičky nad maximální mez pohybu a jejímu návratu zpět do kloubní jamky. Je částečně poškozeno kloubní pouzdro a vazy, dojde ke krevnímu výronu do kloubu a jeho okolí. Pohyb v kloubu je bolestivý, kloub bývá oteklý. Při **vykloubení** hlavičky kloubu opustí kloubní jamku a zůstává mimo ni. Při vykloubení je poraněná část končetiny v nepřírozené, „vynucené“ poloze, při snaze o pohyb klade poraněný kloub pružinový odpor, dochází ke stažení okolních svalů. Zranění je velmi bolestivé, kloub je oteklý a brání normálnímu pohybu.

První pomoc při poranění kloubu:

- **Poraněnou končetinu se nikdy nesnažte napravovat** do fyziologické, přirozené polohy, s poraněným kloubem hýbejte co nejméně. Zabraňte dítěti stavět se na poraněnou končetinu (pokus o „rozchození“) - toto má

vždy za následek zvýrazněné krvácení do kloubního pouzdra, větší otok, bolestivost a delší hojení.

- **Chlazením** poraněného místa tekoucí vodou nebo ledovými obklady bezprostředně po úrazu se můžete pokusit zmírnit otok a bolestivost zranění.

- **Znehybněte poraněný kloub** - výrazně zmírníte bolestivost a následné komplikace. Při ošetření středních a menších kloubů (kotník, zápěstí) lze použít elastické obinadlo, na prsty ruky např. leukoplast, kterou slepíte zdravý a poraněný prst k sobě.

- Při ošetření vykloubení znehybněte končetinu ve „vynucené poloze“, měkce ji vypoďte například částí oděvu proti trupu, horní končetinu znehybněte velkým zpevňujícím závěsem k tělu, dolní končetinu znehybněte dlahami nebo improvizovaně svázáním obou končetin k sobě, dovoluje-li to poloha zraněného kloubu.

*MUDr. Pavel Srnský
(První pomoc u dětí)*

Prostor pro firmy a podnikatele

Městské služby Rýmařov oznamují podnikatelům

Po dohodě s Městskými službami, s. r. o., Rýmařov je možno na skládce v Malé Štáhli ukládat **jakékoliv množství stavebního odpadu** (zbytky betonu, cihel,

omítky) **za cenu 150 Kč za 1 tunu včetně DPH.** Po dohodě s Městskými službami je také možno zajistit dopravu dle platného ceníku. Ukládat stavební odpad

je možné **v pondělí od 10 do 14 hodin**, na základě předchozí domluvy s Městskými službami i v jiné termíny.

MěS Rýmařov

Z technických důvodů nebude

do konce září

Kino Rýmařov promítat!

Pozvánka na koncert chrámového sboru

Dne 30. 9. 2007 v 9.00
bude sloužena v chrámu sv. Michaela
v Rýmařově poutní mše svatá
k svátku sv. Michaela.
Od 15.00 proběhne
v chrámu sv. Michaela v Rýmařově
koncert Rýmařovského chrámového sboru.

Vstupné dobrovolné.

Srdečně zve Rýmařovský chrámový sbor.

Servis služeb

Aquacentrum Slunce bude dočasně uzavřeno

Z technických důvodů bude Aquacentrum Slunce
v Rýmařově **od pondělí 3. 9. do středy 26. 9. uzavřeno.**

**K opětovnému otevření aquacentra
dojde ve čtvrtek 27. 9. ve 14 hodin.**

Od 27. září provozní doba:

Po - Pá 14.00 - 21.00, So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

Všem vyznavačům nudismu a naturismu aquacentrum
nabízí plavání bez plavek, a to každou třetí středu v měsíci
od 19.00 do 21.00.

Termíny do konce roku 2007: 17. 10., 21. 11, 19. 12.

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v říjnu

Pondělí	14.00 - 18.00	Úterý	14.00 - 18.00
Středa	14.00 - 19.00	Čtvrtek	14.00 - 19.00
Pátek	14.00 - 20.00	Sobota	13.00 - 19.00
		Neděle	13.00 - 19.00

Teplota bazénu 28°C (malý),
26°C (velký), teplota vzduchu 29°C

Sport

Rýmařovská padesátka roku 2007

V sobotu 15. září se konal již 32. ročník Rýmařovské padesátky, letos nazvaný na počest jejího zakladatele MUDr. Zdeňka Němečka Němečkovou Rýmařovskou padesátkou. Hlavní iniciátor akce a dlouholetý neúnavný činovník turistického oddílu TJ Jiskra Rýmařov se zasloužil o propagaci turistiky a Rýmařova již v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století.

Obvykle se Rýmařovská padesátka koná o druhém víkendu v září. V roce 1997 náš odbor KČT přeložil z důvodu problémového počasí termín 22. ročníku na neobvyklý den - sobotu 23. srpna. V ten den však ve svých 65 letech odešel na jiné cesty MUDr. Zdeněk Němeček, oblíbený lékař, za kterým pacienti dojížděli i do Ryžoviště, kam se rodina Němečková z Rýmařova přestěhovala.

Trasy letošní Padesátky směřovaly do Nížkého Jeseníku, start i cíl byl jako vždy v Rýmařově, zajímavé body trasy na Rabštejně, Rešovských vodopádech či na Sovinci. Ráno bylo zataženo, později se sluníčko z mraků vyklubalo, ale především cyklisté si na svých trasách užili poměrně silný vítr. Celkem se této akci zúčastnilo 114 lidí, na bicyklu jel trasu Padesátky i Ing. Zdeněk Němeček, syn. MUDr. Němečka.

Pěší trasy absolvovalo 38 turistů a jeden pes se startovním průkazem, cyklotrasy 76 cyklistů. Rozdělení podle kilometrů bylo následující:

Pěší trasy:	5 km	15 km	25 km	35 km	50 km
Počet turistů	9	16	4	5	4 a pes

Z toho celkem: 14 dětí a studentů, 13 žen, 11 mužů a 1 pes.

Cyklotrasy: 25 km 35 km 58 km

Počet cyklistů: 14 29 33

Z toho celkem: 3 děti, 25 žen a 48 mužů.

Účastníci mimorýmařovští přijeli z Lipníku nad Bečvou, Přerova, Olomouce, Bruntálu a je nutno pochválit i šest mladých turistů z Turistického kroužku v Břidličně, které přivedla na start jejich vedoucí.

Nejstarším letošním účastníkem byl pan Richard Kopčil z Rýmařova, který ve svých 86 letech projel cyklotrasu 58 km, naopak nejmladším byla čtrnáctiměsíční Emilka Žáková, která se vezla v přívěsném vozíčku za bicyklem svého tatínka a ještě dlouho po dojezdu do cíle sršela energií. Na závěr musíme poděkovat našim sponzorům, za pečivo Rýmařovské pekárny, za škvarky ke chlebům Řeznictví paní Buxbaumové a za pochoutky pro děti firmě pana Lazarczyka. Pochvalu zasluží i TJ Jiskra Rýmařov za to, že Padesátku zařazuje do svého Desetiboje.

Propagace mimo Rýmařov byla poměrně malá a ve stejném termínu se koná na mnoha jiných místech spousta dalších podobných akcí, pro členy KČT z toho vyplývá, že v tomto směru je třeba vyvinout více iniciativy. Přesto všem účastníkům, kteří přišli a přijeli a nezapomněli, že pohyb a pobyt v přírodě je pro lidi prospěšný, děkujeme.

Za výbor KČT Rýmařov Hana Kašparová

fotbalový servis

Slovan Liberec prověří domácí Jiskru

Ve středu 26. září se všichni nejen místní příznivci české kopané mohou na stadionu TJ Jiskra Rýmařov těšit na zajímavou podívanou. V rámci 3. kola poháru ČMFS se střetne domácí Jiskra s dvojnásobným mistrem ligy FC Slovan Liberec.

Hosté z Liberce jsou již 11 let pravidelnými účastníky nejvyšší soutěže u nás. Během tohoto působení se stali dvakrát mistry ligy, a to v sezónách 2001/2002 a 2005/2006. V roce 2000 vyhráli pohár ČMFS, v následném roce předvedli spanilou jízdu v poháru UEFA, když je zastavila až

Borussie Dortmund. Během této doby prošlo Libercem několik výborných reprezentantů a hráčů. Jedním z nich byl i náš odchovanec David Langeter, který v rozmezí čtyř let nastoupil za Liberec 90x v základní sestavě.

V současné době oblékají v dresu Liberce hráči, které zná nejen jeden fanoušek kopané. Můžeme jmenovat např. Hauzra, Holeňáka, Janů, Petrouše, Bejbla, Papouška, Nezmaru či slovenského reprezentanta Hodúru. Liberecká cesta v letošním poháru za-

čala minulým kolem, když porazila druholigovou Časlav 2:0.

Domácí Jiskra začala letošní cestu pohárem prvním kolem na hřišti TJ Vidnava, která vyřadila v předkole Město Albrechtice, a domácí Vidnavu porazila 4:2. Ve

druhém kole Jiskru čekala druholigová SFC Opava, která se netají letošními ambicemi na postup do nejvyšší soutěže. V překrásném utkání a za výborné atmosféry naši kluci zabojovali a soupeře porazili 3:2.

Pro domácí fanoušky a hráče je nadcházející utkání s prvoligovým mužstvem malým svátkem oddílu a je vnímáno spíše jako odměna za předváděné výkony z poslední doby. Proto zveme všechny příznivce dobré kopané, přijďte povzbudit obě mužstva, vytvořit krásnou fotbalovou atmosféru a tím si zpříjemnit podzimní odpoledne. Začátek utkání je stanoven na 16.30. Vítěz tohoto utkání postoupí mezi 16 nejlepších mužstev a střetne se 10. 10. 2007 ve 4. kole s vítězem duelu Konice vs. Fotbal Fulnek. *Kamil Furik*

Volejbalový turnaj v Dolní Moravici

V sobotu 15. září se do Dolní Moravice sjelo 20 smíšených družstev volejbalistů z celého Moravskoslezského kraje. Družstva se zde zúčastnila 8. ročníku Krajského volejbalového turnaje o Pohár předsedy KVV ČSSD Moravskoslezského kraje.

Turnaj zahájil čestným podáním předseda ČSSD Jiří Paroubek. Všech 20 družstev bylo rozděleno do čtyř skupin, v základním kole se hrálo systémem každý s každým. Z těchto základních skupin postoupila družstva, která se umístila na prvních dvou místech. Poté byly utvořeny dvě skupiny po čtyřech družstvech. Vítězové těchto skupin

se utkali ve finále o celkového vítěze. Družstva, které se umístila na druhých místech v těchto skupinách, se utkala o celkové třetí a čtvrté místo.

Volejbalovému turnaji přihlíželo velké množství diváků, mezi nimiž byl i místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Lubomír Zaorálek a téměř všichni poslanci a senátoři Moravskoslezského kraje zvolení za ČSSD. Absolutní vítěz získal Pohár předsedy KVV ČSSD Moravskoslezského kraje, který vítěznému družstvu předal předseda krajského výboru Petr Vícha. Ten k velkému překvapení všech přítomných oznámil, že

Foto: archiv OÚ D. Moravice

předává pohár naposledy, protože v příštích volbách do předsednictva KVV kandidovat nebude. V turnaji byla dále vyhodnocena i družstva z bruntálského okresu, vítězům věnoval pohár předseda OVV ČSSD Ladislav Velebný.

Výsledky turnaje:

O Pohár KVV ČSSD

Moravskoslezského kraje

1. Bruntál, 2. Starý Jičín, 3. Chataří-Vyhlička Dolní Moravice

O Pohár OVV ČSSD

bruntálského okresu

1. Bruntál, 2. Chataří-Vyhlička Dolní Moravice, 3. Malá Morávka

Karel Horáček

Foto: archiv OÚ D. Moravice

Bednář skončil na mistrovství republiky bronzový

Na Mistrovství České republiky mužů a žen do 22 let v atletice, které se konalo 1. - 2. září v Jablonci nad Nisou, nechyběl ani rýmařovský rodák Tomáš Bednář, hájící barvy AK SSK Vítkovic. Představil se v závodě na 1500 metrů.

První den závodu na Tomáše čekal rozběh, který byl rozdělen do dvou běhů po jedenácti závodnících. Klíčem do finále byli první čtyři běžci z každého rozběhu a čtyři s nejlepším časem. Rozběhy se běžely takticky a nepřinesly žádné překvapení. Všichni favorité, mezi něž se řadil také Tomáš, s přehledem postoupili.

Druhý den se na start patnáctistovky postavilo dvanáct nejlepších běžců z České republiky do 22 let. Hned od startu bylo jasné, že to bude taktický závod, který se rozhodne ve finiši. V průběhu závodu se nic převratného nedělo, a tak dvanáctičlenné pole přiběhlo na metu jednoho kilometru v balíku. Rozhodovalo se tedy na posledních 500 metrech, kde Tomáš trochu zaváhal a neakceptoval zrychlení závodníků. V tu chvíli se pohyboval kolem osmého místa se ztrátou 30 metrů na prvního. Tři sta metrů do cíle to vypadalo s Tomášem špatně. Ale na poslední dvoustovce nasadil k závěrečnému finiši a z osmého místa se posunul na čtvrté. V cílové rovině se dotahoval

na vedoucí trojici, kde závodníkům ubývalo sil. V závěru už Tomáš předběhl „jen“ jednoho závodníka a to mu vyneslo třetí místo. Výsledný čas byl 3:59,91. Jen pro zajímavost, první tři závodníci měli časový rozestup do 60 setin, takže ke zlatu chybělo velmi málo.

Letos se Tomáš představil také na MČR mužů a žen. Šampionát se konal v Třinci ve dnech 30. července až 1. srpna. Tomáš se zde představil na své oblíbené trati 1500 metrů. V prvním dnu bez problémů postoupil z rozběhu a mohl se těšit na finále, ve kterém se, jak je zvykem, na start postavilo dvanáct borců. Závod se rozběhl svižně, ale startovní pole bylo velice vyrovnané, takže závodníci běželi pohromadě. O medailích rozhodoval závěrečný finiš, ve kterém už Tomáš neměl tolik sil a doběhl na 6. místě. Tomáš se také letos stal mistrem Moravy a Slezska na trati 1500 metrů.

A jaké plány má na nadcházející sezonu? „Zaběhnout čas kolem 3:40 (osobní rekord 3:47), což by mohlo znamenat limit na ME a určitě medaili na MČR.“ A co olympiáda v Pekingu? (Smích) „Bylo by to hezké, ale limit na OH bude velmi krutý, počítám kolem 3:37. Navíc se na to člověk musí přes zimu připravovat někde v teple, a ne tady „klouzat“ na sněhu. Je to otázka peněz, protože takové dvouměsíční soustředění v zahraničí není laciná záležitost. Tím bych chtěl poděkovat sponzorům, kteří mě podporují v přípravě,“ dodal čerstvý republikový druhý vicemistr Tomáš Bednář. *JiKo, Bedys*

Cykloliga AutoDědoch - O Putovní pohár starosty obce Stará Ves

„Po trase Rýmařovské 50“

Kdy: v sobotu 22. září 2007
Kde: u SVČ Rýmařov
Prezence: od 10.00 do 10.30
Start: v 10.45 všechny kategorie
Trať: Z Rýmařova po cyklotrase č. 511 ve směru Stránské, za vesnicí po trase č. 6145 do Kněžpole (10 km), za Kněžpolem vlevo po trase č. 6144 ve směru Veverí, Arnoltice a Huzová (20 km). V Huzové odbočíme vpravo po asfaltové cestě do Paseky. Nejede se po cyklotrase, je nutno sledovat dopravní značení. Pozor: zatáčky, místy šotolina (30 km). V Pasece na křižovatce odbočíme vpravo, směr Paseka-Sanatorium a odtud do Dlouhé Loučky a Valšovského Dolu (34 km). Tady u autobusové zastávky odbočíme vlevo po vlastním značení a dostaneme se na silnici, kde odbočíme

Pořadatel:

vpravo, trasa č. 6053 do Křivé, Rudy (42 km), Tvrdkova, Horního Města, Skal a Rýmařova. KČT Rýmařov, kontakt na pořadatele:
 • Jaroslav Lachnit, mob. 723 002 799
 • Karel Stržínek, mailto: karel.strzinek@seznam.cz, mob. 724 954 380
 • Lukáš Vala, mailto: swix@email.cz, mob. 724 525 108

Kategorie:

dle rozpisu Cykloligy AutoDědoch, <http://cykloliga.invention.cz>

Vyhlášení výsledků:

30 minut po dojetí posledního závodníka Závodníci startují na vlastní nebezpečí, jsou povinni dodržovat pokyny pořadatelů a pravidla silničního provozu. Pořadatel neručí za škody způsobené účastníky závodu. Závod proběhne za plného silničního provozu.

Sponzor:

CK Stará Ves, KČT Rýmařov

SAUCONY

Český pohár v běhu do vrchu 2007

XII. Běh na Praděd

Obecní úřad Malá Morávka, Horská služba Jeseníky, Sportovní klub lyžování Stará Ves
a TJ kondičního běhu Liga stovkařů Olomouc

pořádají běh do vrchu nazvaný

XII. BĚH NA PRADĚD, Velká cena HYUNDAI Olomouc, spol. s r. o.

Závod je součástí Českého poháru v běhu do vrchu 2007, kat. SUPER,
závodem Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje 2007.

Čestné předsednictvo:

Ondřej H o l u b, starosta obce Malá Morávka,
Michal K l i m e š, náčelník Horské služby Jeseníky,
Ing. Josef Heřmanovský, jednatel HYUNDAI Olomouc, spol. s r. o., Olomouc,
Pavel S l a m ě n í k, předseda SKL Stará Ves,
PhDr. Miloslav Čermák, CSc., předseda TJ Liga stovkařů Olomouc.

Rozpis závodu:

- Datum:** sobota 6. října 2007
- Místo:** parkoviště Hvězda nad Karlovou Studánkou
- Podmínky startu:** startují všichni zájemci, kteří se při prezenci prokáží platnou lékařskou prohlídkou ne starší jednoho roku nebo vlastním písemným prohlášením, že startují na vlastní nebezpečí
- Prezence:** parkoviště Hvězda, restaurace Na Hvězdě od 11 hodin
- Startovné:** 50 Kč
- Kategorie:** junioři roč. 1987 - 88 a mladší,
juniorky roč. 1987 - 88 a mladší,
muži A do 39 let, muži B 40-49 let, muži C 50-59 let,
muži D 60-69 let, muži E 70 let a více, ženy F do 34 let,
ženy G 35-49 let, ženy H 50 let a více
- Start:** zahájení ve 13.00, start 13.05
- Zavazadla:** nejnnutnější věci závodníků na převlečení budou dopraveny do cíle závodu
- Trať závodu:** délka 9600 metrů, převýšení 660 metrů, start v n. v. 832 m, cíl v n. m. 1492 m, běží se po horské silnici s asfaltovým povrchem.
Prvních 6 km stálé stoupání, 6. - 7. km rovina, 7. km - cíl stoupání.
- Silnice bude v době konání závodu pro ostatní provoz uzavřena!**
- Vyhlášení vítězů:** uskuteční se cca v 15 hodin v prostoru cíle na vrcholu Pradědu
- Ceny:** První tři závodníci ve všech kategoriích obdrží finanční nebo věcné ceny a diplomy (absolutní vítěz 2500 Kč). Všichni účastníci závodu získají grafický list a tričko s motivem závodu.
- Občerstvení:** v cíli závodu
- Ubytování:** zajištěno v penzionu Anenská huť ve Staré Vsi u Rýmařova
Cena za osobu a noc 120 Kč na lůžku s povlečením. Přihlášky písemně na adresu: Penzion Anenská huť, Potočná 156, 795 01 Stará Ves, nebo telefonicky na tel. 554 283 012. Celá kapacita penzionu je vyhrazena pro účastníky závodu. V místě je zajištěno i kvalitní stravování ve velmi příznivých cenových relacích.
V sobotu večer se zde od 19 hodin uskuteční přátelské posezení běžců s tancem s hudební skupinou Trigon.
- Poznámka:** Parkoviště Hvězda se nachází asi 2 km nad Karlovou Studánkou, cca 15 km od Rýmařova a 20 km od Bruntálu. Doprava je nevhodnější auty. Parkoviště je celodenně hlídáno. Výjezd aut na Ovčárnu jen za poplatek! Autobusy CONNEX Morava, a. s., odjíždí z parkoviště na Ovčárnu každou celou hodinu od 8 do 16 hodin. Z Ovčárny odjíždí autobus zpět na Hvězdu každou půlhodinu. Závodníci, kteří se řidiči prokáží startovním číslem, mají zpáteční cestu z Ovčárny na Hvězdu zdarma.
- Upozornění:** Výsledky závodu nebudou zasílány poštou. Najdete je na internetové adrese: www.liga100.cz a www.iscarex.cz.
- Kontakt:** dr. Čermák během dne tel. 602 752 447 nebo večer tel. 585 224 855.

PhDr. Miloslav Čermák, CSc., ředitel závodu

Dana Křížková

MASÁŽE

nabízí tyto služby

Masáž

- klasická
- havajská Lomi-lomi
- medová detoxikační
- baňkování
- horkými kameny
- obličje a hlavy

Otevřeno od 1. října
Dům zdraví (3. poschodí)

**Objednávky na telefonu:
777 789 719**

Ski areál Kopřivná, Malá Morávka, Jeseníky Vás zve na

HUMMER SHOW

22. – 23. září 2007
pod záštitou
senátora Jiřího Žáka

Celodenní akce v areálu pro dospělé i děti:

- sjezdový hrad
- žytkolky
- horské koloběžky
- nový dakarský speciál LIAZ pro rok 2008
- výřezkové lety helikoptérou nad Jeseníky
- prohlídka Hummerů a silničky jízdy v terénu
- mytí Hummerů hasičskou stříkačkou
- pivní slavnost
- občerstvení

Program:

2007 – 100. výročí Světového dědictví UNESCO. Příležitostně se konají akce spojené s oslavami 100. výročí narození skladatele Antonína Dvořáka. Všechny akce jsou bezplatné, vstupné dobrovolné. Organizátor si vyhrazuje právo na změny programu bez předvarování. Vstupné: 10 Kč. Vstupné pro děti do 12 let: 5 Kč. Vstupné pro seniory nad 65 let: 5 Kč. Vstupné pro členy Klubu přátel Hummerů: 0 Kč. Vstupné pro členy Klubu přátel Hummerů: 0 Kč. Vstupné pro členy Klubu přátel Hummerů: 0 Kč.

TJ kondičního běhu Liga stovkařů Olomouc
a
Sportovní klub lyžování Stará Ves
vás srdečně zvou na

XXIV. ročník horského běhu STARÁ VES - ALFRÉDKA - STARÁ VES

zařazený do Českého poháru v běhu do vrchu 2007,
kat. B, a do Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje
pro rok 2007.

- Datum:** neděle 7. října 2007
- Místo startu:** Stará Ves u Rýmařova, před penzionem Anenská huť
- Podmínky startu:** startují všichni zájemci, kteří se prokáží lékařskou prohlídkou ne starší jednoho roku nebo písemným prohlášením, že startují na vlastní nebezpečí 30 Kč
- Startovné:** od 9 hodin v tréninkovém středisku TJ Liga 100 Olomouc ve Staré Vsi naproti penzionu Anenská huť, kde jsou i šatny
- Start:** v 11 hodin před penzionem Anenská huť
- Kategorie:** junioři a juniorky roč. 1987 - 88 a mladší, muži A do 39 let, muži B do 49 let, muži C do 59 let, muži D do 69 let, muži E 70 let a starší, ženy F do 34 let, ženy G od 35 do 49 let, ženy H 50 let a starší
- Traf:** náročná, s převýšením 430 metrů na prvních 7 km. Vede převážně po lesních cestách s pevným povrchem. Prvních 7 km stálé stoupání po zelené turistické značce, zpět po červené značce stálé klesání. Nejvyšší místo na trati je ve výšce 1100 m n. m.
- Ceny:** první tři závodníci v každé kategorii obdrží věcné ceny a diplom, vítěz putovní pohár, všichni účastníci vlaječku
- Občerstvení:** čaj, párek nebo guláš a pivo v cíli
- Kontakt:** dr. Čermák tel. 602 752 447 nebo 585 224 855

*Na závod
srdečně zvou pořadatelé!*

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 13. 9. 2007. **Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 21. 9. 2007. **Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 27. 9. 2007. Další číslo vyjde 5. 10. 2007.**
Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 10,- Kč**

**Nemáte úspory?
Platíte vysoké daně z příjmu
a nelíbí se Vám to?**

**I tak máte na nové
bydlení**

HYPOÚVĚŘ

Znám tuto situaci a mám pro Vás skvělé řešení. Hypoúvěř. S výhodami pro všechny!

Ano... všichni, kteří se rozhodnete pro Hypoúvěř, si můžete odečíst úroky ze základu daně z příjmu.

Ať jste zaměstnanec či podnikatel.

Váš rodinný poradce

Tabulka příkladu splátek při 0% akontaci

Investovaná částka	Měs. splátka na cca 24 let*	Měs. splátka celkem na cca 24 let po daňovém odpočtu	Vaše roční úspora na dani z příjmu	Vaše úspora na DPH
500 000 Kč	2 788 Kč	2 216 Kč	6 884 Kč	70 000 Kč
1 000 000 Kč	5 575 Kč	4 431 Kč	13 728 Kč	140 000 Kč
2 000 000 Kč	11 150 Kč	8 860 Kč	27 480 Kč	280 000 Kč
3 000 000 Kč	16 725 Kč	13 293 Kč	41 184 Kč	420 000 Kč

* splátka při nepoužívanější úrokové sazbě 4,29%. Modrá pyramida nabízí i nižší sazbu!
** výše odpočtů závisí na daňovém pásmu klienta (15–32%), zde počítáme s pásmem 32%

Více informací na klientském centru Modré pyramidy:

Rýmařov
Rudé Armády 7
tel.: 607 533 708

www.modrapyramida.cz

JAK VYJDE

Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**
bude v prodeji
od **5. 10. 2007**

Uzávěrka pro vydání
je ve čtvrtek 27. 9. 2007 do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

Reklama v RÝMAŘOVSKÉM HORIZONTU

SKVĚLÁ INVESTICE

**XAVIER 13.10.
RÝMAŘOV
MALÝ SÁL SVČ 20.00
BAUMAXA**

PŘIDEJTE SE K SEHRANÉMU TÝMU

Dobře zavedená stavební společnost hledá jednotlivce i partie na:

- Montáž zateplovacích systémů na panelových domech
- Montáž plastových oken na panelových domech
- Rekonstrukci lodžii a balkonů na panelových domech
- Montáž hydroizolačních folií na panelových domech
- Stavební techniky k řízení rekonstrukce panelových domů

KONTAKT:

Mob: +420 777 252 960,
+420 777 252 950,
Tel: +420 267 914 057
E-mail:
reditel@pspgroup.cz

Na HPP i na IČO

Ubytování
v případě potřeby zajistíme
Nástup možný ihned

- Výborné platové podmínky, např.
 - zateplovací systém m² až 250,- jako zaměstnanec
 - zateplovací systém m² až 400,- na IČO
- Práce na turnusové směny
- Ubytování zdarma
- Peníze vypláceny při ukončení každého turnusu
- Pracovní dobu si vytvoříte dle svých požadavků
- Oblečení v zaměstnání zdarma
- Odměny za délku pracovního poměru
- Možnost dalších věcných a finančních odměn
- Týmové akce – roční party
- Příležitost vydělat si peníze až do výše 50.000,- měsíčně jako zaměstnanec
- Příležitost určit směr profesní kariéry

Požadujeme manuální zručnost a praxi

O₂ Internet ADSL 2 Mb/s a počítač za 1 179 Kč měsíčně

- vysokorychlostní Internet 2 Mb/s za 475 Kč měsíčně
- kvalitní počítač Hewlett-Packard za 704 Kč měsíčně
- Windows Vista® Home Basic, pevný disk 160 GB, DVD+/-RW, širokoúhlý monitor HP 19" LCD
- aktivace a modem po 1Kč

Více informací získáte v naší O₂ Prodejně v Rýmařově.

O₂ Prodejna Rýmařov

Náměstí Míru 2 (vedle pošty I. patro)
795 01 Rýmařov
tel.: 554 230 485

O₂

Telefónica

Uvedená cena 1 179 Kč zahrnuje měsíční paušál služby O₂ Internet ADSL 2048 a 2-leté splátky počítačové sestavy. Dodávka a financování počítačezajišťují smluvní partneri O₂. RPSN 0 %. Akční nabídka 1. měsíc za 1 Kč platí pro nové objednávky, služby O₂ Internet ADSL do 14.10.2007 a nevztahuje se na službu O₂ Internet ADSL Start. Aktivace za 1 Kč je podmíněna uzavřením smlouvy se závazkem na 12 měsíců. Více na www.cz.o2.com/adsl

PCservis Rýmařov

Michal Ihnát & Jan Elšík

Provozovna: Náměstí Míru 16, 795 01 Rýmařov 1

tel./fax: 554 212 361
RÝMAŘOV

tel.: 554 212 361, 608 462 781
fax: 554 219 402

e-mail: pcservis.rymarov@iol.cz

Notebooky Acer

Nově digitální fotoaparáty Samsung
u nás v prodeji

Prodej a servis kopírovacích strojů

Velký výběr!!!

Ceny od 2 990,- vč. DPH

DEVELOP
KYOCERA
Canon
TOSHIBA
brother
SHARP
MINOLTA

- prodej výpočetní techniky
- počítačové sestavy na míru
- servis, instalace a opravy výpočetní techniky
- mobilní telefony a příslušenství
- instalace a aktivace Internetu u zákazníka
- prodej kožených pouzder na mob. tel. a značkových pouzder na digit. foťáky a kamery
- renovace tonerů a inkoustových zásobníků
- papírenské zboží - papíry do tiskáren, fotopapíry, šanonny, bločky, obálky ...

Akce na zpracování fotek 9x13 nebo 10x15 za 2,7 Kč/ks
při 100 ks a více 2,- Kč/ks
AKCE PLATÍ DO KONCE ZÁŘÍ (ceny vč. DPH)

O₂ •• T •• Mobile ••

- on-line přechody na paušál, výměny karet
- výhodné studentské tarify
- migrace se zachováním vašeho čísla
- dotované telefony
- ostatní služby operátorů

ESSEX prodej na splátky

KLIMA DIESEL

Citroen Saxo 1.5 D, r. v. 2001, rádio, posil. říz., zadní stěrač, airbag, el. okna, centrální, dělená zadní sedadla. Cena: 139 900 Kč.

1. MAJITEL

NAJETO 13 TIS. KM

Fiat Seicento 0.9i, servis, r. v. 1998, 2x airbag, rádio, centrální, střešní okno, zadní stěrač, tónovaná skla, imobilizér, el. okna. Cena: 69 900 Kč.

KLIMA ABS

Citroen Saxo 1.4i, r. v. 1998, rádio, posil. říz., mlhovky, imob., el. okna a zrcátka, centrální, 2x airbag. Cena: 69 900 Kč.

KLIMA

Daewoo Nexia 1.5i, r. v. 1998, posilovač řízení, nastavitelný volant, zadní stěrač, el. okna, centrální, airbag, ABS. Cena: 49 900 Kč.

KLIMA DIESEL

Fiat Marea WEEKEND, r. v. 2000, rádio, posil. říz., multif. volant, zadní stěrač, el. okna, el. zrcátka, centrální, alarm, ABS, 4x airbag. Cena: 119 900 Kč.

NAJETO 70 TIS. KM

Škoda Felicia combi 1.3LXi, CZ, r. v. 1996, rádio, tažné, centrální, dělená zadní sedadla, zadní stěrač, mlhovky. Cena: 64 900 Kč.

1. MAJITEL

NAJETO 20 TIS. KM CZ

Škoda Fabia 1.2 CZ, serv.kniha, r. v. 2006, airbag, CD a rádio, posil. říz., zadní stěrač, dělená zadní sedadla. Cena: 189 900 Kč.

Škoda Felicia 1.3LXi, 50kW, CZ, r. v. 1999, airbag, centrální, zámek řídicí páky, zadní stěrač. Cena: 49 900 Kč.

Škoda Fabia 1.4 MPI, CZ, servis, r. v. 2000, airbag, zadní stěrač, rádio, centrální, imob., posil. říz., nastavitelný volant, otáčkoměr. Cena: 139 900 Kč.

DIGI KLIMA 1. MAJITEL CZ

Škoda Octavia 1.6 RIDER, 75kW, r. v. 2004, ABS, ASR, rádio, PC, zadní stěrač, mlhovky, imob., el. vybava, centrální, CD, 2x airbag. Cena: 269 900 Kč.

Financování, které se vám přizpůsobí
Navigace ke každému vozu

DIGI KLIMA

NAJETO 40 TIS. KM

Škoda Superb 1.9 TDi, 96 kW, r. v. 2006, ABS, xenony, ASR., temp., senzor brzd, rádio, PC, indik. park., centrální, 4x airbag. Cena: 459 900 Kč.

Škoda Octavia 1.6 GLX, 55 kW, r. v. 1998, rádio, imob., el. šibr, PC, vyhř. el. zrcátka, el. okna, centrální, CD, ABS, 2x airbag. Cena: 139 900 Kč.

KLIMA 1. MAJITEL CZ

Opel Astra 1.6 16V, Karavan com, r. v. 2003, rádio, PC, zadní stěrač, el. okna a zrcátka, centrální, CD, ABS, 2x airbag. Cena: 189 900 Kč.

DIGI KLIMA

Citroen C5, Exclusive, r. v. 2001, ABS, NAVI, ESP, DVD, CD měnič, rádio, el. vyb., PC, indik. park., senz. stěr., centrální, 8x airbag. Cena: 239 900 Kč.

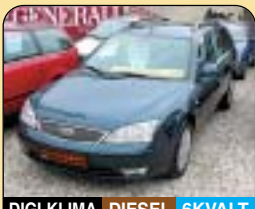
DIGI KLIMA 1. MAJITEL

Opel Vectra, r. v. 2003, xenony, ESP, rádio, imob., PC, el. vybava, temp., mlhovky, centrální, CD, alarm, ABS, 8x airbag. Cena: 239 900 Kč.

KLIMA DIESEL 6KVALT

Renault Laguna Combi 1.9dCi, 1. maj., r. v. 2002, 8x airbag, start tlačítkem, ESP, ABS, alarm, el. vyb., PC, centrální, bezklíčové odmykání. Cena: 229 900 Kč.

DIGI KLIMA DIESEL 6KVALT

Ford Mondeo 2.0 TDCi, combi, r. v. 2004, ABS, rádio, posil. říz., vyhř. zrc., zadní stěrač, el. vybava, centrální, CD, 6x airbag. Cena: 259 900 Kč.

DIGI KLIMA DIESEL 6KVALT

Volkswagen Passat Combi Tdi, 96kW, 1. maj., r. v. 2004, el. vybava, zaslepení zámek, senzor světel brzd, ASR, rádio, PC, centrální 8 x airbag, ABS. Cena: 329 900 Kč.

1. MAJITEL

Škoda Felicia Pick-Up 1.3 LXi, CZ, servis, r. v. 2001, rádio, tónovaná skla, příprava pro telefon, mlhovky. Cena: 69 900 Kč bez DPH.

DIESEL 1. MAJITEL

Peugeot Boxer 2.0 HDi, CZ, servis, r. v. 2001, rádio, posil. říz., tažné, el. zrcátka, zámek řídicí páky, manuální převodovka. Cena: 269 900 Kč bez DPH.

Slevy
5 000 - 30 000 Kč
K vozům na splátky bonus:
satelitní navigace
Akontace od 0%
4x letní pneu
zámek zpátečky
slevová karta na PHM
CCS karta 5 000 Kč

Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

- Výkup za hotové - peníze ihned - „na ruku“
- Nejvýhodnější splátkový prodej - od 0% akontace, stačí OP + ŘP, bez ručitele a na počkání
- Zpětný leasing - dáme vám peníze a vaše auto vám zůstane
- Specializace na splátkový prodej

- Šetříme vaše peníze
- neplatíte poplatek za smlouvu
 - lustrace vozidel ZDARMA
 - neměnná výše splátky

NÁKLADNÍ VOZIDLA A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ NA SPLÁTKY

